RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SOKOŁOWSKIEGO ZA LATA 2022-2023

Zamawiający:
Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim
ul. Wolności 23,
08-300 Sokołów Podlaski

Wykonawca:
Eko-log Sp. z o.o.
ul. Grzybowska 87,
00-844 Warszawa

Kierownik zespołu:
[redacted]

Autor opracowania:
[redacted]

Spis treści

1. Wstęp 5
1.1 Podstawa prawna wykonania raportu 5
1.2 Cel wykonania raportu 5
1.3 Okres jaki obejmuje raport 5
1.4 Źródła danych 5
2. Cele Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego 5
3. Charakterystyka powiatu sokołowskiego 8
3.1 Uwarunkowania społeczno – gospodarcze 9
3.1.1 Demografia 9
3.2 Infrastruktura 10
3.3 Gospodarka 12
3.4 Uwarunkowania przyrodnicze 13
3.4.1 Klimat i warunki meteorologiczne 13
3.4.2 Zasoby przyrodnicze 15
3.4.3 Zasoby wodne 19
4. Realizacja zadań w latach 2022-2023 26
4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza 27
4.2 Zagrożenie hałasem 39
4.3 Pola elektromagnetyczne 45
4.4 Gospodarowanie wodami 48
4.5 Gospodarka wodno-ściekowa 53
4.6 Zasoby geologiczne 61
4.7 Gleby 64
4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów 67
4.9 Ochrona zasobów przyrodniczych 72
4.10 Zagrożenia poważnymi awariami 80
4.11 Realizacja pozostałych zadań monitorowanych 85
5. Analiza wskaźników monitorowania efektywności Programu Ochrony Środowiska ... 90
6. Podsumowanie 98

Wykaz stosowanych skrótów

Nazwa skrótu	Wyjaśnienie
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolite Części Wód Podziemnych
MPZP	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
ONNP	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
OZE	Odnawialne źródła energii
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PM10	Pył zawieszony o granulacji do 10 µm
PM2,5	Pył zawieszony o granulacji do 2,5 µm
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna wykonania raportu

Konieczność sporządzenia raportu z realizacji Programu ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54).

1.2 Cel wykonania raportu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54), z wykonania programów ochrony środowiska, co dwa lata sporządza się raporty.

Przygotowanie niniejszego Raportu ma na celu zebranie w jednym dokumencie danych, które będą stanowiły podstawę do oceny stanu realizacji celów wynikających z programu ochrony środowiska.

1.3 Okres jaki obejmuje raport

Okres za jaki sporządzany jest raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Sokołowskiego na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2029, obejmuje lata 2022-2023.

1.4 Źródła danych

Dane dotyczące realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego za lata 2022-2023, pozyskano poprzez ankietyzację jednostek wyznaczonych jako wdrażające poszczególne zadania w danym roku. Ankietyzacji poddano 32 jednostki: Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim, Miasto Sokołów Podlaski, Gminę Sterdyń, Gminę Ceranów, Gminę Sabnie, Gminę Bielany, Gminę Jabłonna Lacka, Gminę Repki, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sokołowie Podlaskim, Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno-Komunalnych Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim, Nadleśnictwo Sokołów, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Sokołowie Podlaskim, Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Warszawie, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Sokołowie Podlaskim, OSP z Gminy Ceranów, Okręgowy Urząd Górniczy, Generalną Inspekcje Ochrony Środowiska, Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, Powiatową Państwową Straż Pożarną, Zespół Szkół w Stredyni, Zespół Szkół w Łazowie, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wł. St. Reymonta w Sokołowie Podlaskim, Zespół Szkół Nr 1 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Sokołowie Podlaskim, Zespół Szkół Salezjańskich w Sokołowie Podlaskim, Szkołę Podstawową nr 1 w Sokołowie Podlaskim, Publiczną Szkołę Podstawową nr 6 w Sokołowie Podlaskim, Publiczną Szkołę Podstawową nr 4 im. ks. gen. Stanisława Brzóski, Szkołę Podstawową nr 2 w Sokołowie Podlaskim, Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Sokołowie Podlaskim oraz I Liceum Ogólnokształcące im. M. Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim.

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego sporządzono Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego za lata 2022-2023.

2. Cele Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego

Podstawowym celem sporządzenia Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego jest długotrwały, zrównoważony rozwój, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego. Dokument stanowił podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajając wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody. Program ochrony środowiska określa przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W Programie dla 10 obszarów interwencji wyznaczono cele środowiskowe oraz wskazano kierunki działań:

Ochrona klimatu i jakości powietrza:

Cele:

1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego.

Kierunki interwencji:

- ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza;
- poprawa efektywności energetycznej;
- wzrost wykorzystania OZE;
- ochrona klimatu;
- wzrost efektywności energetycznej.

Zagrożenia hałasem:

Cele:

1. Poprawa klimatu akustycznego.

Kierunki interwencji**:**

- ograniczenie hałasu drogowego.

Pola elektromagnetyczne:

Cele:

1. Zachowanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych norm.

Kierunki interwencji:

- ochrona przed PEM.

Gospodarowanie wodami:

Cele:

1. Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych.

Kierunki interwencji:

- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
- podnoszenie świadomości mieszkańców.

Gospodarka wodno-ściekowa:

Cele:

1. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej;

Kierunki interwencji:

- poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej;
- rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków;
- racjonalna gospodarka wodna;
- edukacja ekologiczna.

Zasoby geologiczne:

Cele:

1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż.

Kierunki interwencji:

- ograniczenie presji środowiskowej związanej z wydobywaniem kopalin;
- ochrona przed osuwiskami;
- ochrona złóż kopalin podczas planowania przestrzennego.

Gleby:

Cele:

1. Ochrona przed degradacją gleb.

Kierunki interwencji:

- ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi.

Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

Cele:

1. Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2022.

Kierunki interwencji:

- racjonalna gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- ograniczenie wyrobów azbestowych.

Zasoby przyrodnicze:

Cele:

1. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych.

Kierunki interwencji:

- ochrona zasobów przyrody;
- działania edukacyjne w zakresie ochrony przyrody;
- ochrona różnorodności biologicznej.

Zagrożenia poważnymi awariami:

Cele:

1. Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi.

Kierunki interwencji:

- Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.

3. Charakterystyka powiatu sokołowskiego

Powiat sokołowski zajmuje powierzchnie 1 131 km^2. Powiat położony jest we wschodniej części województwa mazowieckiego.

Położenie powiatu sokołowskiego na tle województwa mazowieckiego oraz podział na jednostki gminne przedstawia rycina poniżej.

Rycina 1. Położenie powiatu sokołowskiego na tle województwa mazowieckiego

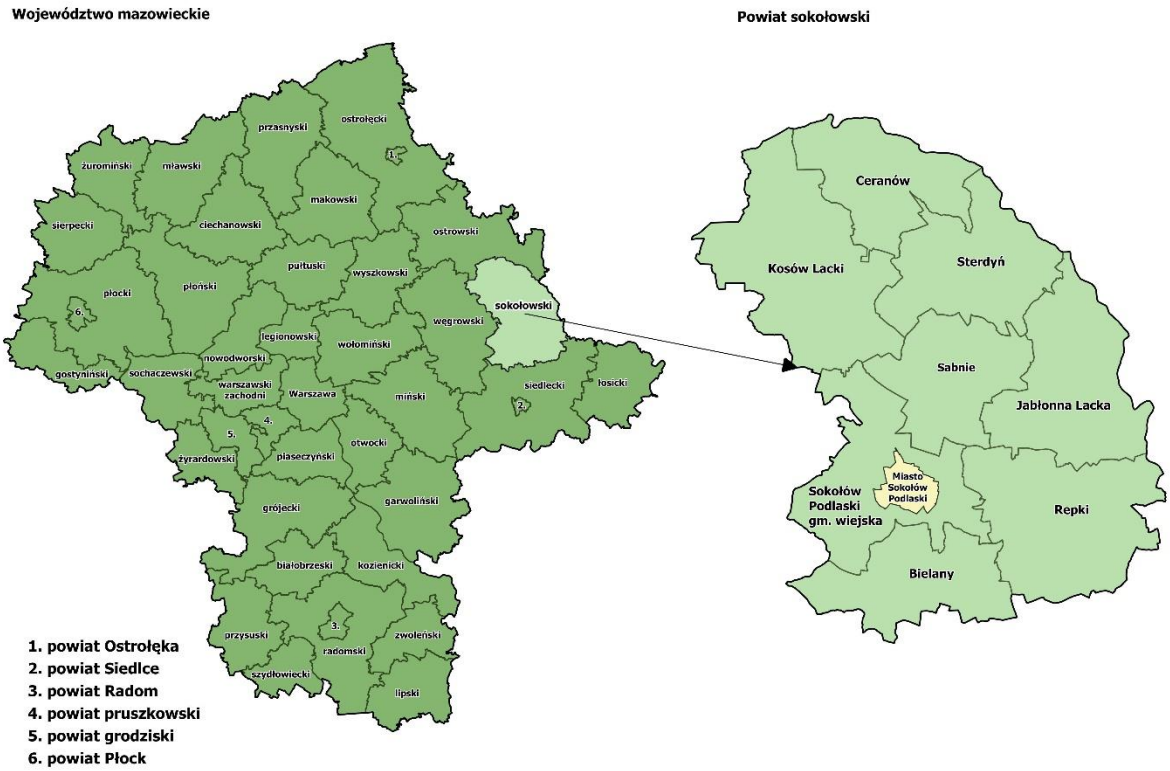

Źródło: opracowanie własne

Powiat sokołowski od północy graniczy z powiatem ostrowskim, od wschodu z powiatem wysokomazowieckim oraz siemiatyckim, od południa z powiatem siedleckim, a od zachodu z węgrowski. Powiat wysokomazowiecki oraz siemiatycki leżą w granicach województwa podlaskiego, pozostałe leżą w województwie mazowieckim.

W skład powiatu sokołowskiego wchodzą:

- Miasto Sokołów Podlaski,
- Gmina Sokołów Podlaski,
- Gmina Bielany,
- Gmina Ceranów,
- Gmina Jabłonna Lacka,
- Miasto i Gmina Kosów Lacki,
- Gmina Repki,
- Gmina Sabnie.

Udział poszczególnych jednostek w strukturze powierzchni powiatu prezentuje rycina poniżej.

Rycina 2. Struktura udziału powierzchni jednostek administracyjnych powiatu sokołowskiego

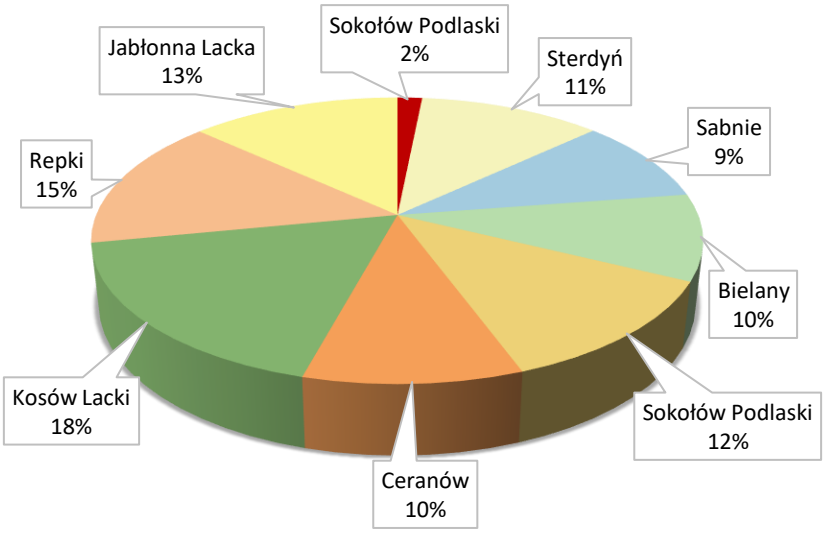

Źródło: opracowanie własne

3.1 Uwarunkowania społeczno – gospodarcze

3.1.1 Demografia

Według danych GUS z roku 2022 powiat sokołowski zamieszkiwany był przez 50 618 osób – 25 496 kobiety i 25 122 mężczyzn. Wśród głównych czynników warunkujących sytuację demograficzną w powiecie wymienia się przede wszystkim: współczynnik przyrostu naturalnego, saldo migracji, gęstość zaludnienia, strukturę wiekową, ilość zameldowań i wymeldowań oraz współczynnik feminizacji. Przedstawienie danych statystycznych prezentujące wyżej wymienione czynniki zostało zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 1. Podstawowe dane demograficzne powiatu sokołowskiego

Wyszczególnienie:	Jednostka	2019	2020	2021	2022
Liczba ludności	osoba	53 804	51 725	51 093	50 618
Liczba kobiet	osoba	27 148	26 142	25 784	25 496
Liczba mężczyzn	osoba	26 656	25 583	25 309	25 122
Gęstość zaludnienia	osoba/km^2	47,6	45,7	45,2	44,7
Współczynnik feminizacji	osoba	102	102	102	101
Urodzenia żywe na 1000 ludności	-	9,43	9,09	9,21	8,15
Zgony na 1000 ludności	-	12,82	15,22	18,74	14,47
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-	-3,39	-6,13	-9,53	-6,32
Zameldowania	osoba	504	418	473	479
Wymeldowania	osoba	754	585	676	630
Saldo migracji na 1000 ludności	osoba	-4,6	-3,2	-3,9	-3,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza danych demograficznych wskazuje, że od 2019 roku obserwowany jest spadek liczby mieszkańców powiatu sokołowskiego, powodując także zmniejszanie się gęstości zaludnienia, które w roku 2022 wyniosło 44,7 osób na km^2. Przyrost naturalny od roku 2019 wykazuje wartości ujemne, wskazując na przewagę ilości zgonów nad ilością urodzeń. Saldo migracji przez cały analizowany okres osiągało wartości ujemne, najniższe obserwowane w roku 2019 i wyniosło -4,6. Wskaźnik feminizacji wskazuje na nieznaczną przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn – w 2022 roku na terenie miasta na 100 mężczyzn przypadały 102 kobiety.

Struktura wieku ekonomicznego ludności zakłada podział na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny, a także wskazuje stopę bezrobocia – stosunek liczby osób czynnych zawodowo do osób nieposiadających pracy w wieku produkcyjnym. W poniższej tabeli zaprezentowana została struktura wieku ekonomicznego ludności oraz stopa bezrobocia, opracowana na podstawie danych GUS, obserwowana w latach 2019-2022.

Tabela 2. Grupy wieku ekonomicznego i strukturalnego bezrobocia w latach 2019-2022

Rok	Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny		Bezrobocie	
	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]	[osoby]	[%]
2019	9 417	17,5	31 709	58,9	12 678	23,6	1 282	4,0
2020	9 326	18,0	29 676	57,4	12 723	24,6	1 433	4,8
2021	9 297	18,2	29 197	57,1	12 599	24,7	1 197	4,1
2022	9 213	18,2	28 689	56,7	12 716	25,1	1 153	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura ludności powiatu pod względem wieku w roku 2022 prezentowała następujące wartości: osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowiły 18,2% ludności, osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 56,7% ludności, a osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności stanowiły 25,1%. Na przestrzeni lat 2019-2022 zaobserwowano spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym. Od 2019 obserwuje się jednak ciągły wzrost procentowego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności.

W analizowanym okresie, najwyższa stopa bezrobocia była obserwowana w roku 2020 – 4,8%. W roku 2022 stopa bezrobocia osiągnęła wartość 4,0%, – co stanowi wartość wyższą niż stopa bezrobocia na terenie województwa mazowieckiego, która wyniosła 3,6% oraz niższą niż stopa bezrobocia w całej Polsce, która wyniosła 5,2%.

3.2 Infrastruktura

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że na terenie powiatu sokołowskiego sieć rozdzielcza ma długość 996,0 km. Do sieci wodociągowej w 2022 roku było przyłączonych 13 637 budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania, z której korzystało w sumie 44 409 mieszkańców. Zużycie wody w gospodarstwach domowych od roku 2019 stopniowo wzrasta, w 2022 roku wyniosło 42,6 dm^3. Łącznie w roku 2022 dostarczono mieszkańcom powiatu sokołowskiego 2 161,4 dm^3 wody.

Tabela 3. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie powiatu sokołowskiego

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	993,8	994,3	996,0	b.d.
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	13 086	13 429	13 500	13 637
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dm^3	2 137,8	2 155,0	2 120,9	2 161,4
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	46 804	45 275	44 792	44 409
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m^3	39,6	41,4	41,2	42,6

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Sieć kanalizacyjna

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu sokołowskiego obecnie wynosi 133,4 km. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 20 528 osób, co stanowi ok. 41% wszystkich mieszkańców. Łącznie siecią kanalizacyjną odprowadzanych jest 912,3 dam^3 ścieków bytowych.

Tabela 4. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu sokołowskiego

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	127,3	127,8	128,2	133,4
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 598	3 667	3 724	3 777
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dm^3	894,3	905,2	918,7	912,3
Ścieki oczyszczone odprowadzone	dm^3	1 914,0	1 889,0	1 913,0	1 933,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	21 048	20 578	20 565	20 528

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Zaopatrzenie w gaz ziemny

Sieć gazownicza na obszarze powiatu sokołowskiego w 2022 roku miała długość 132 520 m. Liczba czynnych przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych od 2019 roku stopniowo wzrasta, w roku 2022 na terenie powiatu było ich 1 980. Z sieci gazowej obecnie korzysta 3 762. Dokładne dane dotyczące sieci gazowej przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5. Sieć gazowa na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2019-2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci ogółem	m	82 646	86 583	108 506	132 520
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	13 027	13 027	0	0
Długość czynnej sieci dystrybucyjnej	m	69 619	73 556	108 506*	132 520
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	1 246	1 423	1 780	1 980
Odbiorcy gazu	gosp. domowe	1 630	3 197	3 610	3 762

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022
Ludność korzystająca z sieci gazowej	os.	4 152	7 913	8 815	9 031

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

* –zmiany metodologiczne

3.3 Gospodarka

Na terenie powiatu sokołowskiego od 2019 roku obserwowany jest wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. W roku 2022 na terenie miasta funkcjonowało 4 427 podmiotów gospodarczych – o 270 więcej niż w roku 2019. Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje 175 spółek handlowych w sektorze prywatnym, w tym 11 z udziałem kapitału zagranicznego. W roku 2022 na terenie powiatu funkcjonowało 16 spółdzielni. Obserwowany jest wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – w 2022 roku na terenie powiatu zarejestrowanych był 3 405 osób. Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2019-2022

Rok	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ogółem	Sektor publiczny ogółem	Spółki handlowe		Spółdzielnie	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
			Razem	Z udziałem kapitału zagranicznego		
2019	4 157	154	171	11	19	3 176
2020	4 242	155	175	12	17	3 254
2021	4 346	154	178	11	17	3 344
2022	4 427	156	175	11	16	3 405

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2019-2022 obserwowano spadek liczby osób bezrobotnych. Jednym rokiem, w którym bezrobocie wzrosło był rok 2020 – co mogło mieć związek z pandemią koronowirusa SARS-CoV-2. Analiza płci osób bezrobotnych wskazała, że bez pracy częściej pozostają kobiety. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7. Bezrobocie w powiecie sokołowskim w latach 2018-2022

Rok	Liczba bezrobotnych	Kobiety	Mężczyźni	Do 24 roku życia	Powyżej 55 roku życia
2019	1 282	621	661	225	184
2020	1 433	697	736	266	187
2021	1 197	605	592	192	143
2022	1 153	601	552	192	135

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

3.4 Uwarunkowania przyrodnicze

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną powiat sokołowski leży w granicach czterech mezoregionów:

- Doliny Dolnego Bugu,
- Podlaskiego Przełomu Bugu,
- Równiny Wołomińskiej,
- Wysoczyzny Siedleckiej.

Udział mezoregionów fizycznogeograficznych w powiecie sokołowskim przedstawia rycina poniżej.

Rycina 3. Powiat sokołowski na tle mezoregionów fizycznogeograficznych

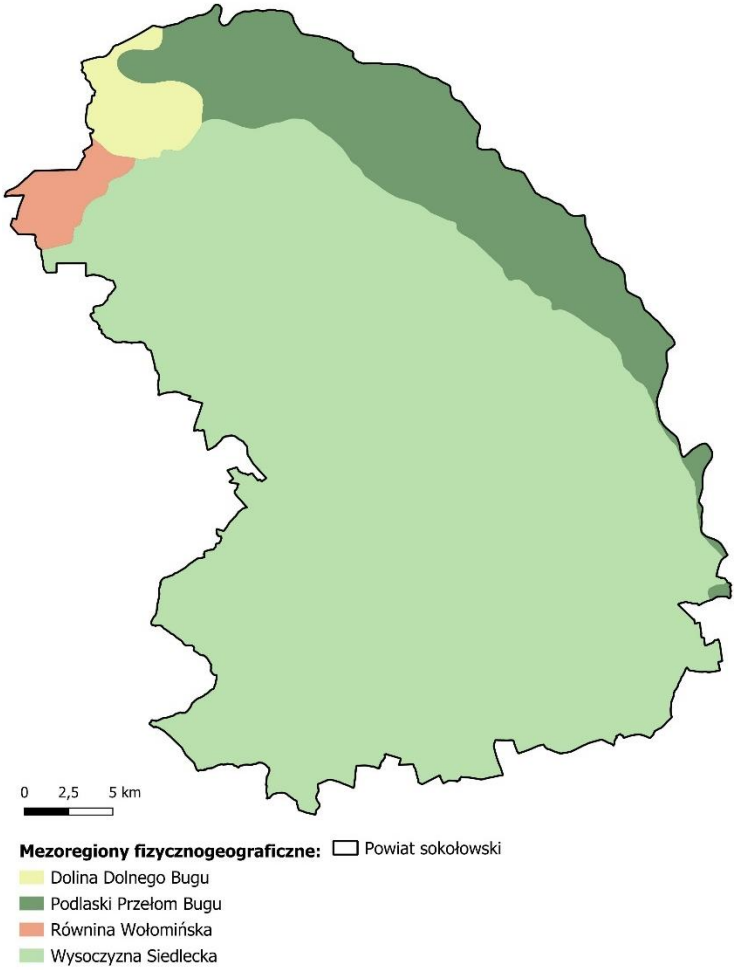

Źródło: opracowanie własne

3.4.1 Klimat i warunki meteorologiczne

Powiat sokołowski znajduje się w zasięgu klimatu umiarkowanego, kształtowanego przez silne wpływy kontynentalne.

Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia (1993 r.) teren powiatu sokołowskiego leży w granicach regionu klimatycznego XIX – Podlasko – Poleskiego. Region ten charakteryzuje się występowaniem stosunkowo niewielką liczbą dni z pogodą umiarkowanie ciepłą oraz pochmurną. Obserwowana jest tu często pogoda mroźna i słoneczna.

Rycina 4. Średnia temperatury maksymalnej i minimalnej w Sokołowie Podlaskim

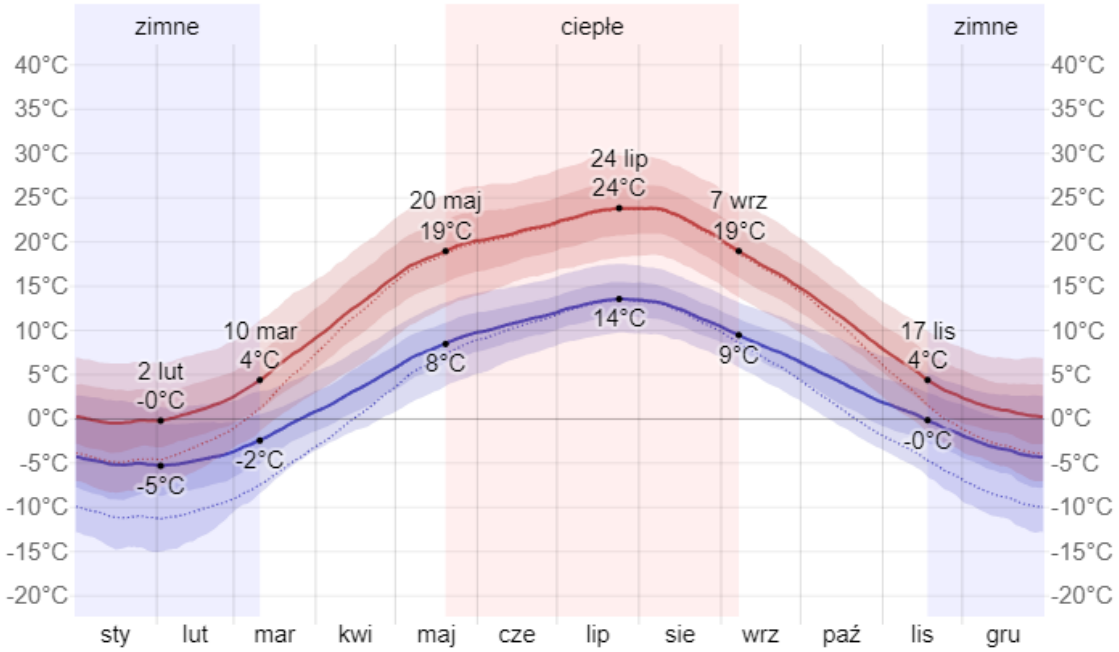

Źródło: https://pl.weatherspark.com/

Rycina 5. Średni miesięczny opad deszczu w Sokołowie Podlaskim

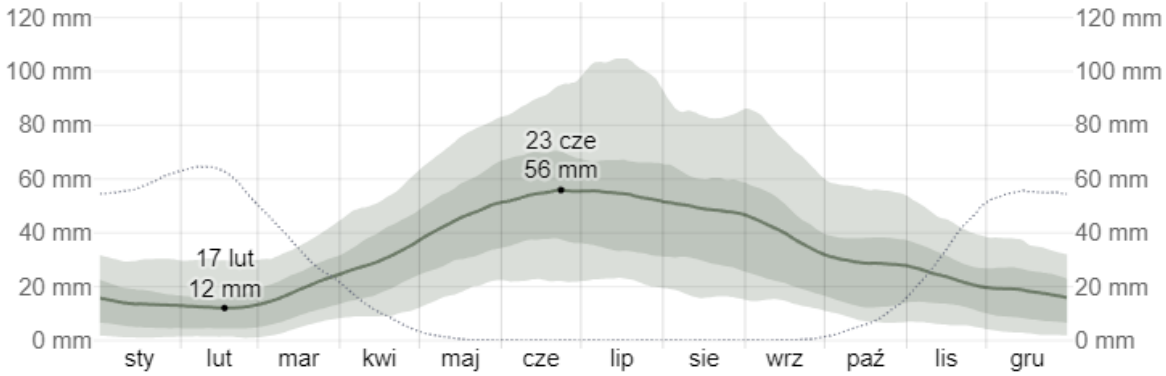

Źródło: https://pl.weatherspark.com/

3.4.2 Zasoby przyrodnicze

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerwaty przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Wśród wskazanych form ochrony przyrody, na terenie powiatu sokołowskiego zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- 7 rezerwatów przyrody,
- park krajobrazowy wraz z otuliną,
- 2 obszary chronionego krajobrazu,
- 3 obszary Natura 2000,
- liczne pomniki przyrody,
- liczne użytki ekologiczne.

Charakterystyka wybranych form ochrony przyrody została przedstawiona poniżej.

Rezerwat przyrody Biele

Rezerwat został utworzony w 1989 roku. Położony jest na terenie gminy Ceranów i zajmuje powierzchnie 27,90 ha. Jest to rezerwat florystyczny – podstawowym celem jest tu zachowanie i ochrona stanowiska pełnika europejskiego *Trollius europaeus*. Na jego obszarze obserwowane są również inne rzadkie i chronione gatunki, do których należą: wawrzynek wilczydełko *Daphne mezereum*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* i bodziszek leśny *Geranium sylvaticum*. Pod względem siedliskowym na jego obszarze rozpoznany został m.in. ols, bór mieszany wilgotny oraz bór świeży.

Rezerwat przyrody Bojarski Grąd

Rezerwat został utworzony w 1995 r. Położony jest na terenie gminy Jabłonna Lacka i zajmuje powierzchnie 7,02 ha. Jest to rezerwat krajobrazowy – podstawowym celem ochrony jest tu ochrona i zachowanie formacji geobotanicznych – obszaru lasu i łąk na zwydmieniu śródlądowym wraz z ze zbiorowiskami roślinnymi. Do przedstawicieli miejscowej flory zaliczyć można: wielosiła błękitnego *Polemonium caeruleum*, napastnice zwyczajną *Digitalis grandiflora* oraz pajęcznice gałęzistą *Anthericum ramosum*.

Rezerwat przyrody Podjabłońskie

Rezerwat został utworzony w 2005 r. Położony jest na terenie gminy Ceranów i zajmuje powierzchnie 38,48 ha. Jest to rezerwat florystyczny – podstawowym celem jest tu ochrona i zachowanie siedlisk przyrodniczych roślin charakterystycznych dla zbiorowisk świetlistej dąbrowy *Potentillo albae – Quercetum*. Na jego terenie rozpoznawane są również rzadkie i chronione gatunki roślin, do których należą m.in. orlik pospolity *Aquilegia vulgaris* oraz okrzyn

szerokolistny *Laserpitium latifolium*. Drzewostan zdominowany jest przez dąb szypułkowy *Quercus robur* oraz bezszypułkowy *Quercus petraea* oraz sosnę zwyczajną *Pinus sylvestris*.

Rezerwat przyrody Skarpa Mołożewska

Rezerwat został utworzony w 1987 roku. Położony jest na terenie gminy Jabłonna Lacka i zajmuje powierzchnie 1,99 ha. Jest to rezerwat florystyczny – podstawowym celem jest tu ochrona i zachowanie formacji roślin zielnych oraz krzewinek. Rozpoznawana są tu m.in. goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata* – charakterystyczna dla muraw kserotermincznych, podbiał pospolity *Tussilago farfara* i wiechlina spłaszczona *Poa compressa*.

Rezerwat przyrody Sterdyń

Rezerwat został utworzony w 1979 roku. Położony jest na terenie gminy Ceranów i zajmuje powierzchnie 11,90 ha. Jest to rezerwat leśny – podstawowym celem jest tu ochrona i zachowanie formacji wielogatunkowego lasu mieszanego z rzadkimi gatunkami roślin runa. Drzewostan tworzą tu m.in. 140-letnie dęby z domieszką grabu oraz lipy. Wśród gatunków zielnych wskazuje się obecność: kopytnika pospolitego *Asarum europeranum,* jaskra kosmatego *Ranunculus lanuginous* oraz lilii złotogłów *Lilium martagon*.

Rezerwat przyrody Wydma Mołożewska

Rezerwat został utworzony w 1987 roku. Położony jest w gminie Jabłonna Lacka i zajmuje powierzchnie 63,80 ha. Rezerwat powstał z uwagi na obecność stanowisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków, a także miejsc koncentracji awifauny w okresie jesienno-zimowo-wiosennym. Wśród obserwowanych gatunków wskazuje się tu: sieweczkę obrożną *Charadrius hiaticula,* rybitwę rzeczną *Sterna hirundo,* krwawodzioba *Tringa totanus* oraz rycyka zwyczajnego *Liimosa limosa*. Przelotnie obserwowane są tu m.in. brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* oraz batalion *Calidris pugnax*.

Rezerwat przyrody Śnieżyczki

Rezerwat został utworzony w 1980 roku. Położony jest w gminie Repki i zajmuje powierzchnie 25,70 ha. Jest to rezerwat florystyczny – podstawowym celem jest tu ochrona stanowisk śnieżyczki przebiśniegu *Galanthus nivalis.* Na jego obszarze rozpoznawane są także inne gatunki, takie jak: wawrzynek wilczydełko *Daphne mezereum*, podkolan biały *Platanthera bifolia* oraz pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*. Drzewostan jest wielogatunkowy i zróżnicowany. Obszar zamieszkiwany jest przez zróżnicowane gatunki ptaków m.in. trznadla *Emberiza citrinella*, drozda śpiewaka *Turdus philomelos*, dzierzba gąsiorka *Lanius collurio*.

Nadbużański Park Krajobrazowy

Park powstał w 1993 roku i obejmuje powierzchnie 74 136 ha, co czyni go jednym z największych parków krajobrazowych Polski. Do granic parku przylega otulina o powierzchni 39 535 ha. Nadbużański Park Krajobrazowy powstał z uwagi na zróżnicowanie walory krajobrazu. Na jego terenie wskazuje się obecność: meandrujących, nizinnych rzek: Bugu, Narwi i Lwicy wraz ze skarpami erozyjnymi i parabolicznymi wydmami, dużych kompleksów leśnych, w tym lasów łęgowych, muraw kserotermicznych, a także łąk, pastwisk i torfowisk.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar został wyznaczony w 1986 roku i obejmuje powierzchnie 34 696,63 ha. Obszar obejmuje teren o zróżnicowanych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Na jego terenie sklasyfikowano 960 gatunków roślin naczyniowych oraz 84 gatunki roślin zarodnikowych oraz

grzybów. Krajobraz terenu kształtowany jest przez obecność rzeki Liwiec. Na jego obszarze wskazuje się również rozległe obszary użytkowane rolniczo.

Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar został wyznaczony w 1997 roku i obejmuje powierzchnie 11 970,00 ha. Obszar obejmuje ekosystemy leśne i nieleśne doliny Bugu od Kryłowa do Horodła. Wśród ekosystemów nieleśnych wyróżnia się m.in. wodne, szuwarowe i muraw kserotermicznych doliny Bugu. Obszar stanowi siedlisko dla wielu zagrożonych i rzadkich gatunków roślin oraz zwierząt m.in. gatunków ujętych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin i Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Bogactwo flory reprezentują m.in. miłek wiosenny *Adonis vernalis*, zawilec wielokwiatowy *Anemone sylvestris*, marzanka wonna Galium odoratum oraz wawrzynek wilczełyko Daphne mezereum. Wśród gatunków fauny wymienić można: kreta europejskiego *Talpa europaea*, jeża europejskiego *Erinaceus europaeus*, myszołowa *Buteo buteo*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus* oraz krogulca *Accipiter nisus*.

Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska

Obszar został utworzony w 2007 roku i obejmuje powierzchnie 46 036,74 ha. Teren pokryty jest przez suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska i pola uprawne oraz obszary bagienne, wykształcone w pobliżu ujść rzek oraz na terenach starorzeczy. Istotnym elementem obszaru jest rzeka Bug – w jej obrębie rozpoznaje się obecność piaszczystych wysp oraz formacji wierzbowych i łęgów topolowych. Wśród innych siedlisk obszaru rozpoznaje się m.in. łąki selemicowe, suche wrzosowiska, murawy kserotermiczne oraz ciepłolubne dąbrowy. W skład gatunków zwierząt priorytetowych wskazuje się obecność m.in. błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, derkacza *Crex crex*, głowacza białogłowego *Cottus gobio* oraz traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu

Obszar został utworzony w 2004 roku i obejmuje powierzchnie 74 309,92 ha. Teren zdominowany jest przez obszary suchych pastwisk z udziałem obszarów bagiennych, wykształconych w pobliżu ujść rzek i na obszarach starorzeczy. W dolinie Bugu obserwowane są piaszczyste wyspy oraz siedliska wierzbowe i łęgowo topolowe. Obserwowane są również lasy iglaste oraz liściaste. Na terenie obszaru wskazuje się siedliska sasanki otwartej *Pulsatilla patens* i staroduba łąkowego *Angelica palustris*. Awifauna reprezentowana jest m.in. przez perkoza dwuczubego *Podiceps cristatus*, czernicę *Aythya fuligula* oraz łyskę *Fulica atra*, a w okresie lęgowym także gadożera *Circaetus gallicus*. W składzie gatunkowym obszaru rozpoznano także bobra europejskiego *Castor fiber*, wydrę europejską *Lutra lutra*, kumaka nizinnego *Bombina bombina* oraz żółwia błotnego *Emys orbicularis*.

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Ceranowskie

Obszar powstał w 2011 roku i obejmuje powierzchnie 161,80 ha. Obejmuje on fragment rozległego kompleksu leśnego, wykształconego na zwydmionych tarasach nadzalewowych rzeki Bug. Do najcenniejszych siedlisk obszaru zaliczają się stanowiska świetlistej dąbrowy – tworzy je młody drzewostan o bogatym runie z licznymi przedstawicielami roślinności kserotermicznej. Granice lasów porastają zbiorowiska nitrofilne i ciepłolubne, reprezentowane przez derenia świdwę *Cornus sanguinea*, szakłaka pospolitego *Rhamnus cathartica* i trzmielinę brodawkowatą *Euonymus verrucosus*. Na terenie obszaru rozpoznano również grądy subkontynentalne, a także stanowiska roślin rzadkich i chronionych m.in. pierwiosnka lekarskiego *Primula veris*, miodownika melisowatego *Melittis melissophyllum* i konwalii majowej *Convallaria majalis*.

Ich granice oraz położenie na tle powiatu sokołowskiego zostały wskazane na rycinie poniżej.

Rycina 6. Formy ochrony przyrody na tle powiatu sokołowskiego

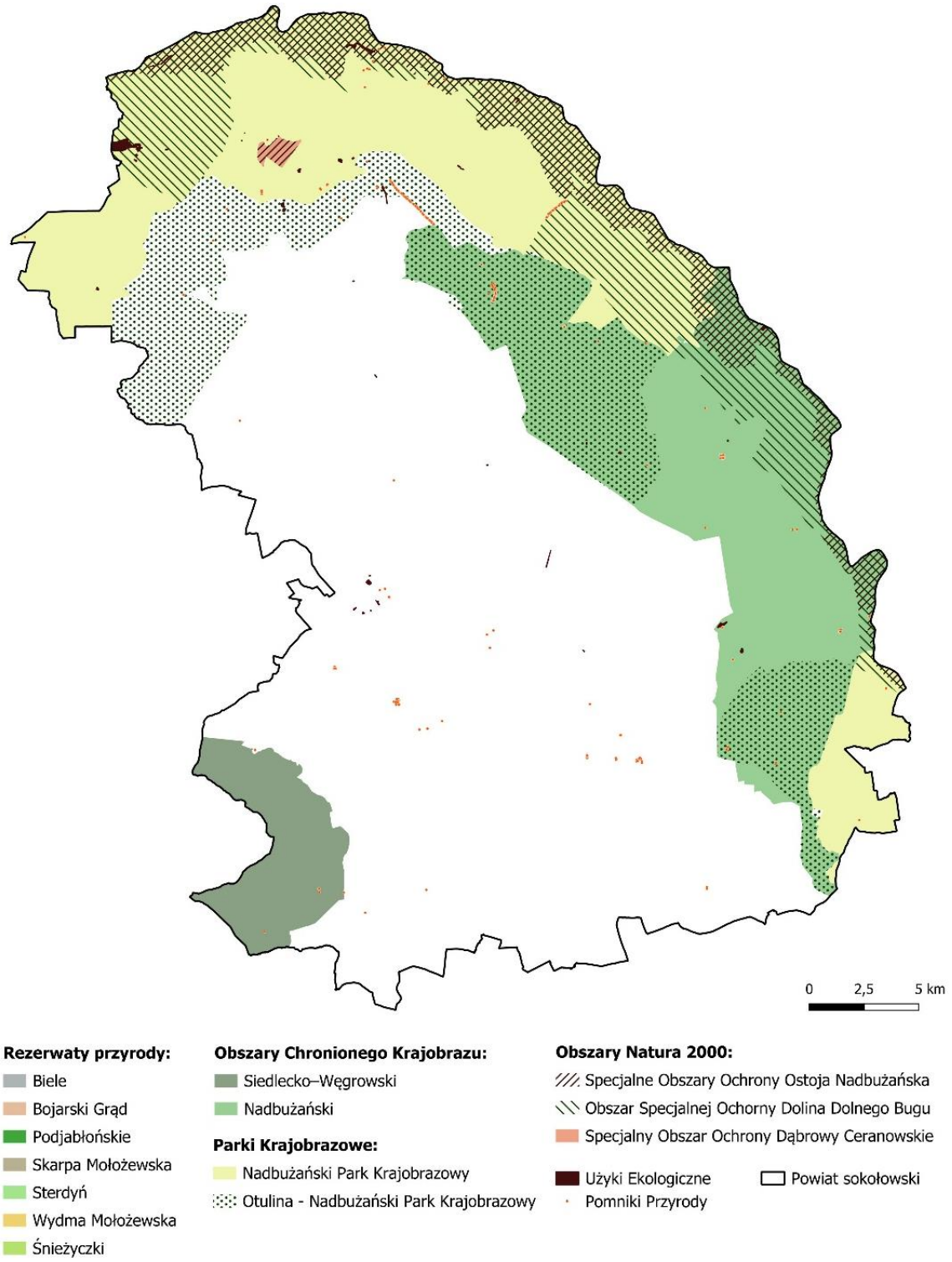

Źródło: opracowanie własne

Lasy

Powierzchnia lasów na terenie powiatu sokołowskiego w roku 2022 ha, a powierzchnia wszystkich gruntów leśnych 25 136,55 ha. Lesistość powiatu określona została na poziomie 22%. Nadzór nad drzewostanem sprawuje Nadleśnictwo Sokołów. Zmiany powierzchni lasów w powiecie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zmiany powierzchni lasów na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2019-2022

Rodzaj lasu	2019	2020	2021	2022
Lasy ogółem [ha]	25 141,98	25 159,63	25 118,67	25 136,55
Lasy publiczne ogółem [ha]	7 534,98	7 532,63	7 571,67	7 581,63
Lasy publiczne Skarbu Państwa [ha]	7 382,33	7 380,33	7 415,43	7 425,39
Lasy publiczne gminne [ha]	46,65	46,30	50,24	50,24
Lasy prywatne ogółem [ha]	17 607,00	17 627,00	17 547,00	17 554,92

Źródło: GUS

Zieleń urządzona

Zieleń urządzona według danych GUS z roku 2022 na terenie powiatu sokołowskiego zajmowała łącznie powierzchnie 187,85 ha, z czego 125,48 ha stanowiły obszary parków, zieleńców oraz zieleni osiedlowej, 48,77 ha zajmowała zieleń uliczna oraz 13,6 ha zajmowały cmentarze. Dalsza inwestycja w zwiększenie powierzchni zieleni urządzonej, w szczególności parków, zieleńców oraz zieleni osiedlowej powinna stanowić jeden z priorytetów powiatów. Zieleń urządzona wpływa na polepszenie się warunków estetycznych powiatu, a także pełni funkcje rekreacyjne i wypoczynkowe. Pozwala również na ograniczenie uciążliwości hałasu przemysłowego oraz drogowego.

3.4.3 Zasoby wodne

Powiat sokołowski zlokalizowany jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Bugu. Obszar podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Wody powierzchniowe

Na terenie powiatu sokołowskiego wyznaczono następujące Jednolite Części Wód rzecznych:

Tabela 9. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie powiatu sokołowskiego

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW200010267145932	Dopływ spod Czapli	RW200010267148369	Dopływ z Księżopola
RW200010267145949	Myśla	RW20001026714856	Dopływ z Ruchny
RW2000102671459529	Dopływ z Woli Zamkowej	RW200010267148589	Grochowska Struga
RW200010267145989	Turna	RW20001026714869	Miedzanka
RW2000102671471239	Cetynia do Okna	RW20001226714759	Bug od granicy w Niemirowie do Broku
RW200010267147126	Dopływ spod Bujał-Mikoszy	RW200015267145929	Kołodziejka
RW20001026714749	Kosówka	RW200015267145992	Dopływ spod Dzierzb Włościańskich
RW200010267147749	Kacapski	RW200015267147329	Buczynka
RW200010267147769	Bojewka	RW200015267147549	Treblinka
RW20001026714789	Ugoszcz	RW200015267148169	Sosna

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW200010267148147	Stara Rzeka do Dopływu z Kukawek	RW2000162671471299	Cetynia od Okna do ujścia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Rozkład JCWP na tle powiatu sokołowskiego przedstawia rycina poniżej.

Rycina 7. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na tle powiatu sokołowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Dokładne informacje dotyczące Jednolitych Części Wód Powierzchniowych zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 10. Zestawienie JCWP na terenie powiatu sokołowskiego

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ	Status	Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	Monitoring	Stan ogólny
RW200010267145932	Dopływ spod Czapli	PNp	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne;	Tak	Brak danych
RW200010267145949	Myśla	PNp	NAT	nie dotyczy	Tak	Brak danych
RW2000102671459529	Dopływ z Woli Zamkowej	PNp	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne;	Nie	Brak danych
RW200010267145989	Turna	PNp	NAT	budowle piętrzące – rzeki główne;	Tak	Brak danych
RW2000102671471239	Cetynia do Okna	PNp	NAT	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym); prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne; rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	Tak	Zły
RW200010267147126	Dopływ spod Bujał-Mikoszy	PNp	NAT	nawożenie i depozycja; prostowanie koryta – rzeki główne;	Tak	Zły
RW20001026714749	Kosówka	PNp	NAT	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); budowle piętrzące – rzeki główne;	Tak	Zły
RW200010267147749	Kacapski	PNp	NAT	nawożenie i depozycja oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone); prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące – rzeki główne; rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone – rolnictwo, leśnictwo;	Tak	Zły
RW200010267147769	Bojewka	PNp	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki główne;	Tak	Brak danych

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ	Status	Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	Monitoring	Stan ogólny
RW20001026714789	Ugoszcz	PNp	NAT	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); budowle piętrzące – rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki pozostałe; rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);	Tak	Zły
RW200010267148147	Stara Rzeka do Dopływu z Kukawek	PNp	NAT	nawożenie i depozycja; prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące – rzeki główne i rzeki pozostałe;	Tak	Zły
RW200010267148369	Dopływ z Księżopola	PNp	NAT	nawożenie i depozycja oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone);	Tak	Brak danych
RW20001026714856	Dopływ z Ruchny	PNp	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne;	Tak	Brak danych
RW200010267148589	Grochowska Struga	PNp	NAT	budowle piętrzące – rzeki główne;	Nie	Brak danych
RW20001026714869	Miedzanka	PNp	NAT	nawożenie i depozycja; prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące – rzeki główne; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone – rolnictwo, leśnictwo;	Tak	Zły
RW20001226714759	Bug od granicy w Niemirowie do Broku	RwN	NAT	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone; obiekty mostowe – rzeki pozostałe; rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);	Tak	Zły
RW200015267145929	Kołodziejka	P_org	NAT	budowle piętrzące – rzeki główne; rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);	Tak	Zły
RW200015267145992	Dopływ spod Dzierzb Włościańskich	P_org	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne;	Tak	Brak danych

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ	Status	Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	Monitoring	Stan ogólny
RW200015267147329	Buczynka	P_org	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące – rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki pozostałe;	Tak	Zły
RW200015267147549	Treblinka	P_org	NAT	prostowanie koryta – rzeki główne, budowle piętrzące – rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki główne;	Tak	Brak danych
RW200015267148169	Sosna	P_org	NAT	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone); ścieki przemysłowe i komunalne; prostowanie koryta – rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące – rzeki główne, obiekty mostowe – rzeki pozostałe; rozproszone – rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone – rolnictwo, leśnictwo;	Tak	Zły
RW2000162671471299	Cetynia od Okna do ujścia	Rz_org	SZCW	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe); prostowanie koryta – rzeki główne, budowle piętrzące – rzeki główne;	Tak	Zły

Źródło: http://karty.apgw.gov.pl/

Wody podziemne

Południowy granica powiatu sokołowskiego leży w granicach występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 223 – Dolina kopalna górnego Liwca (zgodnie z opracowaniem „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce", Warszawa 2017).

Zbiorniki nr 223 to zbiornik porowy o podłożu stratygraficznym z okresu czwartorzędu. Zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną z roku 2011 zbiornik obejmuje powierzchnie 491,1 km^2 z czego 32,5 km^2 znajduje się na terenie powiatu sokołowskiego. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą ok. 23 600 m^3/d. Zbiornik klasyfikowany jest jako bardzo mało podatny na antropopresję. Jego lokalizację na tle powiatu sokołowskiego przedstawia ryc. 9.

Rycina 8. Położenie powiatu sokołowskiego na tle JCWP i GZWP

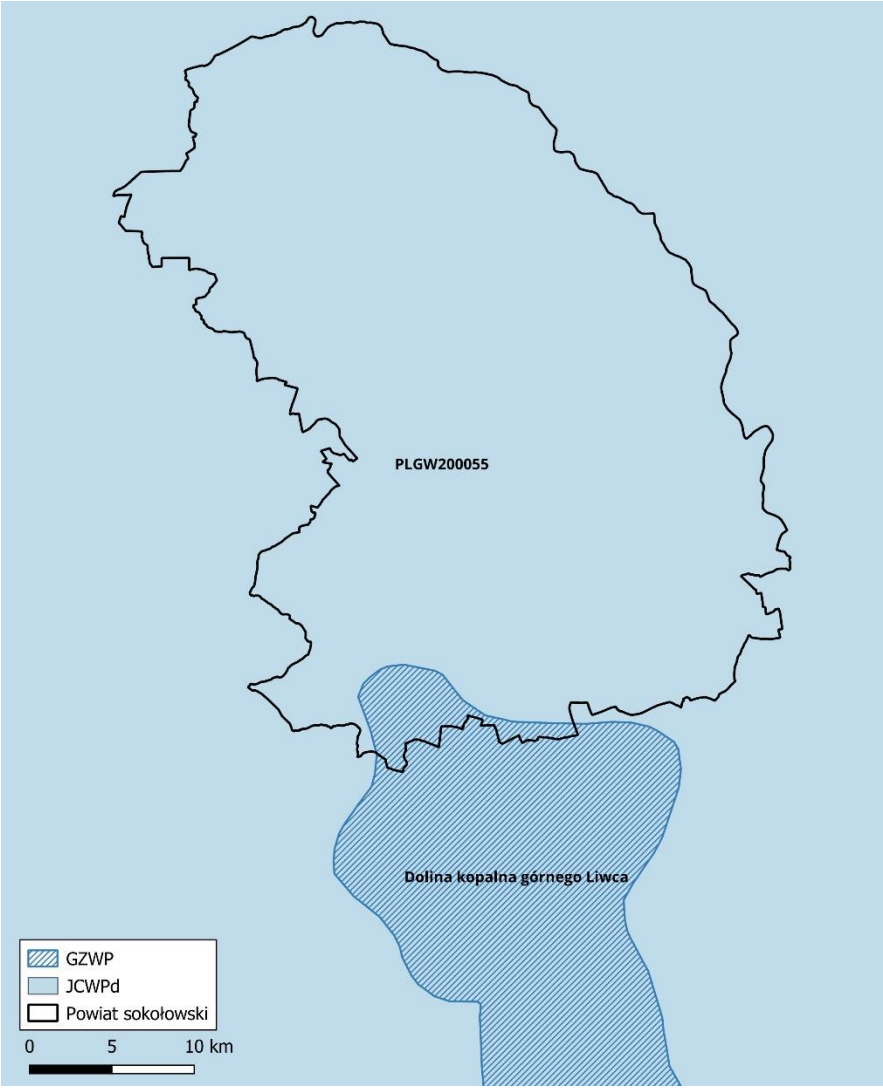

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

Powiat sokołowski w całości położony jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych PLGW200055. Stan chemiczny oraz ilościowy wskazanej JCWPd określany jest jako dobry. Do zidentyfikowanej presji znaczącej zaliczana jest tu presja obszarowa rozproszona, związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem. Dla JCWPd określono dwa cele środowiskowe – utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego. Osiągnięcie celów nie jest uznane za zagrożone.

Na terenie powiatu sokołowskiego, w gminie Sterdyń w 2022 roku przeprowadzono badania jakości wód podziemnych. Wyniki pomiarów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 11. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach monitoringu w roku 2022

Kod JCWPd	Numer pomiarowy (wg CBDH)	Miejscowość	Lokalizacja punktu		Klasa jakości
			PUWG 1992 X	PUWG 1992 Y	
PLGW200055	4550035	Kamieńczyk	731902,086	529226,017	II

Źródło: https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 poz. 2148) klasa II jest przypisywana do wód dobrej jakości, których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych. Dodatkowo, wartości fizykochemiczne nie są kształtowane w wyniku działalności człowieka lub ten wpływ jest bardzo słaby.

4. Realizacja zadań w latach 2022-2023

W Programie Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego na lata 2022-2023, zaplanowano realizację 134 zadań, które miały być realizowane w okresie obowiązywania Programu dla realizacji celów ochrony środowiska, sformułowanych w następujących obszarach interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenie hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Zasoby geologiczne,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Spośród wspomnianych powyżej 133 zadań, 11 stanowiły zadania własne powiatu sokołowskiego. Pozostałą część stanowiły zadania monitorowane, realizowane przez inne jednostki i podmioty samodzielnie lub we współpracy z powiatem sokołowskim.

Dane dotyczące realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w Programie za lata 2022–2023 pozyskano poprzez ankietyzację jednostek wyznaczonych jako wdrażające poszczególne zadania. Ankiety wysłano łącznie do 32 jednostek.

4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Przestrzenny rozkład emisji na terenie Polski jest zróżnicowany. Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi. W związku z koniecznością ochrony jakości powietrza, a także uchwalenia oraz realizacji programów jego ochrony, w całym kraju zostały ustalone strefy, które wyznaczono w oparciu o podział administracyjny państwa.

Województwo mazowieckie zostało objęte czterema strefami:

- Aglomeracja warszawska,
- Miasto Płock,
- Miasto Radom,
- Strefa mazowiecka.

Powiat sokołowski jest zlokalizowana w strefie mazowieckiej.

Wyniki klasyfikacji strefy mazowieckiej pod kątem ochrony zdrowia w 2022 roku zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 12. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia w 2022 roku

Nazwa Strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy												
	SO_2	NO_2	CO	PM2,5	C_6H_6	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O_3	
mazowiecka	A	A	A	A1*	A	A	A	A	A	A	C	A	D2**

** Poziom dopuszczalny I faza, - klasa A*
***Poziom celu długoterminowego*

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim w roku 2022; GIOŚ

Wyniki analizy, które zostały przedstawione w tabeli powyżej pokazują, że przekroczenia stężeń dopuszczalnych zaobserwowano w przypadku 2 substancji: benzo(a)pirenu oraz ozonu. Pozostałe substancje zaklasyfikowano do klasy A, z uwagi na nieprzekroczenie stężeń dopuszczalnych.

Klasyfikacji zostały także poddane substancje pod kątem ochrony roślinności. Wyniki tej klasyfikacji zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 13. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin w 2022 roku

Nazwa strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy			
	SO_2	O_3		NO_x
mazowiecka	A	A	D2*	A

**poziom celu długoterminowego*

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim w roku 2022, GIOŚ

Wyniki roczne klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin w roku 2022, wskazują, że w strefie mazowieckiej wartości SO_2, NO_x oraz O_3 zakwalifikowano do klasy A. W klasyfikacji dla poziomu długoterminowego wykryto przekroczenie dopuszczalnej wartości dla O_3 i zakwalifikowano go klasy D2.

Mając na względzie ochronę klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 podjęło szereg zdań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 14. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Termomodernizacja budynków	2022-2023	Powiat, gminy z terenu powiatu (Gmina Sterdyń, Gmina Ceranów)	10 000	112 000	Środki własne, Urząd Marszałkowski	Zrealizowano	Termomodernizacja budynków świetlicy w miejscowości Chadzyń oraz Sewerynówka.
2.	Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach Mieszkalnych Program Czyste powietrze	2022-2029	Gmina Sterdyń	–	63 800	WFOŚiGW	Zrealizowano	Wymiana pieców węglowych na ogrzewanie na: pellet drzewny i gaz.
3.	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego na ledowe	2022-2029	Gmina Sterdyń	103 863,60	109 600,38	Środki własne, WFOŚiGW	Zrealizowano	Wymiana 344 opraw na ledowe.
4.	Wymiana pieca c.o. w budynku szkoły w Sterdyni	2023	Gmina Sterdyń	–	379 873,22	WFOŚiGW	Zrealizowano	Wymiana pieca na paliwo stałe – węgiel kamienny na piec gazowy wraz z całą instalacją ciepłowniczą.
5.	Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych	2022	Gmina Ceranów	28 640,00	223 051,33	WFOŚiGW	Zrealizowano	Wymiana źródeł ciepła na spełniające normy Uchwały antysmogowej województwa mazowieckiego, termomodernizacje budynków
6.	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii	2022-2023	Gmina Ceranów	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
7.	Kontynuowanie stosowania polityki zielonych zamówień publicznych, czyli włączenie wymagań dotyczących niskiej materiałochłonności i niskiej odpadowości do procesu zakupów produktów i usług	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
8.	Wymiana przestarzałych lamp ulicznych na terenie Gminy w celu zmniejszenia zzużycia energii.	2022	Gmina Sabnie	18 000	12 792	Budżet gminy	Zrealizowane	Wymiana przestarzałych lamp oświetlenia ulicznego na ekologiczne w miejscowości Niewiadoma – 12 sztuk oraz w miejscowości Zembrów – 17 sztuk.
9.	Montaż na budynkach na terenie Gminy instalacji solarnych i fotowoltaicznych.	2022	Gmina Sabnie	–	100 237,54	Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	Zrealizowane	Instalacje fotowoltaiczne zamontowane zostały na budynkach stanowiących własność Gminy Sabnie tj. na budynku urzędu gminy, budynku ośrodka zdrowia, budynku biblioteki.
10.	W dokumentach kształtujących politykę przestrzenną, stosowanie zapisów dotyczących lokalizacji zakładów przemysłowych, wprowadzających substancje do powietrza, na terenach oddalonych od zabudowy mieszkaniowej.	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
11.	Budowa instalacji OZE	2022-2024	Gmina Bielany	–	654 996,80	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Zrealizowane	Dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej na budynkach 4 świetlic wiejskich oraz na przepompowni Wody w miejscowości Kudelczyn, Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Kożuchów; Stacji Wodociągowej w miejscowości Bielany Jarosławy oraz na Budynku Urzędu Gminy Bielany.
12.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2022-2024	Gmina Bielany	–	4 696 373,48	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Zrealizowane	Docieplenie dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenie ścian, podłóg oraz roboty elektryczne w 4 świetlicach wiejskich.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
13.	Termomodernizacja szkoły podstawowej przy ulicy Klonowej 6 w Jabłonnie Lackiej	2022	Gmina Jabłonna Lacka	–	6 069 755,00	RPO Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020	Zrealizowane	Przeprowadzono termomodernizację budynku Szkoły obejmującą m.in. wymianę okien i drzwi zewnętrznych, ocieplenie ścian zewnętrznych styropianem oraz wełną mineralną, ocieplenie ścian fundamentowych styropianem, ocieplenie stropu wełną mineralną, ocieplenie podłogi na gruncie styropianem i wełną, wymianę źródła ciepła na kocioł na biomasę o mocy 200kW oraz powietrzną pompę ciepła o mocy 19,5kW, montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 19,5 kWp.
14.	Budowa i modernizacja oświetlenia	2022-2029	Gmina Sokołów Podlaski	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
15.	Wsparcie finansowe dla wymiany indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych	2024-2025	Gmina Repki	1 529 430,03	–	RPO WM 2014-2020	W trakcie realizacji	Wymiana piecy w budynkach mieszkalnych.
16.	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii	2024-2025	Gmina Repki	111 641,92	829 391,09	Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych, WFOŚiGW	W trakcie realizacji	Montaż instalacji fotowoltaicznych dla potrzeb OSP, i na budynkach użyteczności publicznej.
17.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	2022-2024	Gmina Repki	336 378,47	679 083,63	Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych, WFOŚiGW	W trakcie realizacji	Wykonanie termomodernizacji 8 budynków użyteczności publicznej.
18.	Działania edukacyjno – promocyjne dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej	2022-2029	Gmina Repki	69 400,00	65 000,00	Polski Ład, Program	W trakcie realizacji	Działania edukacje podczas gminnych pikników/festynów, pogawędki w

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
						Inwestycji Strategicznych, WFOŚiGW		szkołach, realizacja programu Czyste Powietrze.
19.	Termomodernizacja budynków zarządzanych przez Miasto	2022-2029	Miasto Sokołów Podlaski zarządcy i Właściciele nieruchomości	–	296 647,11	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	W 2023 r. rozpoczęto termomodernizację budynku Podlaskiego Młodzieżowego Centrum Sportowo-Rekreacyjnego (pływalni miejskiej) obejmujące m.in: ocieplenie ścian fundamentowych i ścian kondygnacji nadziemnych. Zadanie zrealizowane w 10%.
20.	Wdrażanie systemów sprzyjających efektywności energetycznej, w tym zarządzania energią	2022-2023	Miasto Sokołów Podlaski zarządcy i właściciele nieruchomości	72 000	66 000	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	W ramach realizacji zadania Miasto prowadzi system wsparcia finansowego dla mieszkańców w formie dotacji do wymiany i likwidacji starych urządzeń grzewczych. W 2022 roku z dotacji na wymianę źródeł ciepła skorzystało 36 gospodarstw domowych, a w 2023 roku 33 gospodarstwa domowe.
21.	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia dróg, ulic, ścieżek rowerowych i chodników (w tym w ramach RIT)	2022-2029	Miasto Sokołów Podlaski Zarządcy i właściciele nieruchomości	620 198	11 257 779	Budżet Miasta Sokołów Podlaski/ Samorząd Woj. Mazowieckiego	Zrealizowane	W ramach realizacji zadania przeprowadzono rozbudowę i modernizację oświetlenia na ulicach: Laurowej, Myśliwskiej, Dołowej, Ząbkowskiej i Targowej, Malowniczej, Chabrowej, Węgrowskiej, Piłsudzkiego i Długiej. Wykonano budowę przedłużenia ulicy Piłsudzkiego wraz budową ścieżki rowerowej oraz chodnika. Wykonano przebudowę ulicy Fabrycznej wraz z budową ścieżki rowerowej i chodnika. Przebudowano ulicę Lazurową oraz Spacerową.
22.	Wprowadzenie systemu „zielonych zamówień	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych Miasta			W trakcie realizacji	Zadanie realizowane jest na bieżąco, zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
	publicznych”; Wprowadzanie systemów zarządzania środowiskowego, typu „zielone biuro							
23.	Budowanie świadomości społecznej w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	17 500	101 268	WFOŚiGW, Środki budżetu UM	Zrealizowane	W ramach realizacji zadania zorganizowano wydarzenia, w których uczestniczyło 1 700 dzieci ze szkół i przedszkoli. W ramach zadania zorganizowano: spektakl ekologiczno – teatralny o tematyce związanej z ochroną powietrza, niską emisją dla wszystkich przedszkoli i szkół podstawowych. W 2022 r. zrealizowano projekt edukacyjny pn. „Eko Akcja”, polegający na działaniach edukacyjnych w formie spektakli teatralnych, warsztatów, konkursów i wystaw związanych z tematyką smogu. Wykonano 50 badań składu dymu z kominów przy pomocy Bezzałogowego Statku Powietrznego (dron) oraz zakupiono 6 szt. oczyszczaczy powietrza, które przekazano miejskim przedszkolom i żłobkowi. W 2023 r. utworzono i wyposażono „EKOPRACOWNIĘ” w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1. Pracownia została zaopatrzona w narzędzia, pomoce dydaktyczne, moduły edukacyjne związane z treściami dotyczącymi produkcji energii z Odnawialnych Źródeł Energii. W 11 jednostkach oświatowych przeprowadzono warsztaty dot. ochrony

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
								powietrza i OZE pn. „Eko przedszkolak, Eko uczeń , Eko mieszkaniec”. Okresowo organizowany jest „Dzień czystego powietrza”, w ramach którego pracownik Urzędu Miasta prezentuje corocznie 2 razy w roku.
24.	Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o większej sprawności lub zastosowanie energii elektrycznej w budynkach	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski zarządcy i Właściciele nieruchomości	1 017 485	2 778 600	osoby fizyczne/ WFOŚiGW/ Budżet Miasta	W trakcie realizacji	Likwidacja źródeł ciepła niespełniających wymogów uchwały antysmogowej na terenie woj. mazowieckiego.
25.	Uwzględnianie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej „niskiej emisji” pyłów, dwutlenku siarki i tlenków azotu i dwutlenku węgla	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb	Finansowane z budżetu Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Wprowadzanie zapisów podczas zmiany Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.
26.	Rozwój transportu rowerowego, w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski	Jak w pkt. 21	Jak w pkt. 21	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 Budżet Powiatu Sokołowskiego Budżet Miasta Sokołów Podlaski	Zrealizowane	Inwestycja realizowana jako część projektu Regionalnych Inwestycji Terytorialnych (RIT). Pozyskane środki zewnętrzne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pokryły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
								90% kosztów budowy, miasto pokryło ok. 10 % tej kwoty.
27.	Promocja transportu publicznego Promowanie zachowań energooszczędnych w transporcie - ECODRIVING	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	121 629	130 910	budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Uruchomienie bezpłatnej linii autobusowej dla mieszkańców w ramach Lokalnego Transportu Zbiorowego.
28.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski, zarządcy dróg	125 000	129 000	Samorząd Województwa Mazowieckiego/budżet UM	W trakcie realizacji	Czyszczenie dróg na mokro na terenie Miasta Sokołów Podlaski. Długość czyszczonych na mokro dróg wynosi 18 km.
29.	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i cieplnej	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów, zarządcy nieruchomości	b.d.	b.d.	Środki własne, WFOŚiGW	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane na bieżąco.
30.	Zainstalowanie ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych w budynkach UM i budynkach oświatowych	2022-2029	Miasto Sokołów Podlaski	b.d.	b.d.	Polski Ład budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Termomodernizacja budynku PMCSR, wykonanie instalacji fotowoltaicznej o mocy ok 17 kW wraz z systemem monitoringu instalacji PV.
31.	Promowanie odnawialnych źródeł energii	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski, organizacje pozarządowe	–	65 768,00	budżet Miasta Sokołów Podlaski, WFOŚiGW	Zrealizowane	Miasto utworzyło i wyposażyło „EKOPRACOWNIĘ” w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1. Pracownia została zaopatrzona w narzędzia, pomoce dydaktyczne, moduły edukacyjne związane z treściami dotyczącymi produkcji energii z Odnawialnych Źródeł Energii.
32.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań kształtowania przestrzeni i	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb.	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb.	budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Wprowadzanie zapisów podczas zmiany Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
	ich funkcjonowania umożliwiających ochronę powietrza i przewietrzanie miast i osiedli wiejskich odpowiednio do obowiązujących przepisów prawa							
33.	Realizacja Programów Ograniczania Niskiej Emisji lub Programów Gospodarki Niskoemisyjnej	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Jak w pkt. 20	Jak w pkt. 20	budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Realizacja uchwały Nr XXI/137/2021 Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim, na podstawie której udzielana jest dotacja przez Burmistrza Miasta Sokołów Podlaski od 16 sierpnia 2021 r. na zasadach określonych w regulaminie przyznawania dotacji na realizację zadań z zakresu ochrony powietrza polegających na wymianie i likwidacji starych, nieekologicznych źródeł ciepła na terenie Miasta Sokołów Podlaski
34.	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych Miasta			W trakcie realizacji	Na terenie miasta prowadzone są ciągłe kontrole palenisk domowych zarówno interwencyjne jak i planowe. W każdym roku przeprowadza się min. 50 takich kontroli. Podczas wszystkich kontroli prowadzone były rozmowy nt. uchwały antysmogowej i związanych z nią ograniczeń i zakazów, jak również możliwości skorzystania z dotacji z programu „Czyste powietrze” i miejskiego programu wymiany pieców.
35.	Działania promocyjne i edukacyjne w ramach komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek	2022-2029	Miasto Sokołów Podlaski; placówki edukacyjne,	Budżet Miasta Sokołów Podlaski			W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem pracowników Urzędu Miasta.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
	organizacyjnych Miasta, kampanie edukacyjno-informacyjne z zakresu gospodarki niskoemisyjnej (w tym m.in.: zrównoważonego zużycia energii i ekologii)		organizacje pozarządowe					
			Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łazowie	Realizowane w ramach budżetu jednostki			W trakcie realizacji	Organizacja akcji „Gaszę światło”, mająca na celu edukację uczniów w zakresie oszczędzania energii. Organizacja pogadanki na temat „Naturalne źródła pozyskiwania energii”.
			Zespół Szkół w Sterdyni	Środki gminy Sterdyń			Zrealizowane	W ramach zadania zorganizowano: - gminny Piknik Edukacyjny pod hasłem „Odnawialne Źródła Energii”, w czasie którego zrealizowano otwarcie Ścieżki przyrodniczej, konkurs nt. odnawialnych źródeł energii oraz przedstawienie pt. „Królewna Ścieżka i Ekoludki” - pogadanki i lekcje na temat oszczędzania energii i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, oszczędzania zużycia wody, segregacji i recyclingu opadów, ekologicznego postępowania z wytworami technicznymi oraz zmian klimatu.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Sokołowie Podlaskim	83 332,80		EID Warszawa ESA NASK Ministerstwo Klimatu, NFOŚiGW, WFOŚiGW Miasto Sokołów Podlaski, środki własne	W trakcie realizacji	Projekt ”Wygrajmy ze smogiem”, w tym: czujnik i pomiary czystości powietrza-czujnik ESA; szkolenia dla nauczycieli i materiały edukacyjne dla uczniów; udział w konkursach np. Ogólnopolskiej Olimpiadzie Antysmogowej. Projekt „Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec”- blok powietrze i energia. Szkolny konkurs „Mistrzowie energii”: Konkurs wiedzy i plastyczny w trzech grupach wiekowych kl. I-III, kl. IV-VI, kl. VII- VIII.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	b.d.	Udział w akcjach: „Eko-wyzwanie” poświęconej jakości powietrza, „Ekopracownia”, „Dzień ziemi” oraz noc w szkole o tematyce proekologicznej.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	W ramach realizacji zadania organizowane są pogadanki w ramach zajęć dydaktycznych. Szkoła brała udział w obchodach „Dnia Ziemi” oraz przystąpiła do projektu „Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec”.
			I Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane podczas zajęć lekcyjnych z biologii, geografii, chemii, fizyki oraz podczas zajęć z wychowawcą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Ochrona klimatu i jakości powietrza – podsumowanie

W obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza na lata 2022-2023 zaplanowanych zostało 35 zadań. Dla 31 wykazano efekty realizacji. Dodatkowo, wykazano efekty realizacji dla dwóch zadań pierwotnie zaplanowanych na lata 2024-2025. Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań w 2022 roku wynoszą 4 222 830,42 zł, a w 2023 roku 28 863 259,38 zł, co łącznie daje sumę 33 086 089,80 zł.

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie powiatu sokołowskiego realizowane były zadania prowadzące do ograniczenia ilości emisji zanieczyszczeń powietrza m.in. poprzez termomodernizację budynków, wymianę indywidulanych źródeł ciepła, wymianę oświetlenia ulicznego na energooszczędne oraz instalacje odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej. Na terenie powiatu realizowano również programy pozwalające na wsparcie finansowe dla mieszkańców na wymianę indywidualnych źródeł ciepła. Inwestowano w ograniczanie zanieczyszczeń powietrza, których źródłem jest transport poprzez udostępnienie bezpłatnej linii autobusowej dla mieszkańców miasta Sokołów Podlaski, a także rozbudowę ścieżek rowerowych. W ramach realizacji programu dokonywano także kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych.

Zadaniem, realizowanym przez liczne placówki edukacyjne zlokalizowane na terenie powiatu, była edukacja z zakresu gospodarki niskoemisyjnej. W jej ramach przeprowadzono m.in. pikniki edukacyjne, akcje promujące oszczędzanie energii oraz informujące o zjawisku smogu. Dodatkowo, organizowano konkursy plastyczne oraz przedstawienia, mające na celu zaangażowanie uczniów w tematykę związaną z minimalizacją zanieczyszczeń powietrza.

4.2 Zagrożenie hałasem

W rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54), hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Długotrwała ekspozycja na hałas może być przyczyną powstawania negatywnych skutków zdrowotnych. W celu ochrony akustycznej należy dążyć do obniżenia poziomu hałasu przynajmniej do stanu normatywnego.

Do głównych źródeł hałasu na terenie powiatu sokołowskiego można zaliczyć drogi:

- krajowe:
  - DK 62 relacji Węgrów – Sokołów Podlaski – Drohiczyn,
  - DK 63 relacji – Siedlce – Sokołów Podlaski – Ceranów – Nur,
- wojewódzkie:
  - DW 627 Sokołów Podlaski – Małkinia,
  - DW 695 Kosów Lacki – Ceranów,
- powiatowe
- gminne.

Poniższa tabela prezentuje wyniki pomiaru hałasu przy drodze krajowej 62 na terenie powiatu sokołowskiego. Pomiary wykazujące przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu oznaczono kolorem czerwonym.

Tabela 15. Wyniki pomiaru hałasu przy drodze krajowej nr 62 na terenie powiatu sokołowskiego

Lp.	Lokalizacja	Data pomiaru	Pora doby	Zmierzony równoważny poziom dźwięku LAeqT	Natężenie ruchu		
					lekkie	ciężkie	razem
				[dB]	ilość pojazdów		
1.	Remiszew Duży	20/21.08.2020	Dzień	68,9	4 455	454	4 909
			Noc	61,9	328	71	399
		21/22/08.2020	Dzień	69,2	4 920	389	5 309
			Noc	61,7	436	36	472
		22/23/08.2020	Dzień	67,9	4 395	218	4 613
			Noc	59,7	328	16	344
2.	Grochów Szlachecki	30.06/01.07.2020	Dzień	63,3	4 574	799	5 373
			Noc	59,2	412	135	547
3.	Sokołów Podlaski	06/07.10.2020	Dzień	63,7	10 364	899	11 263
			Noc	58,1	534	92	626
4.	Kamionna	11/12.08.2020	Dzień	67,4	4 130	1 003	5 133
			Noc	63,8	425	195	620
5.	Starawieś	06/07.05.2020	Dzień	60,5	3 619	1 654	5 273
			Noc	56,4	431	112	543
6.	Węgrów, ul. Gdańska	28/29.04.2020	Dzień	67,8	5 435	1 032	6 467
			Noc	62,4	428	141	569

Źródło: Ocena stanu akustycznego na terenie województwa mazowieckiego w roku 2020. GIOŚ

Mając na względzie przeciwdziałanie zagrożeniu hałasem latach 2022-2023 powiat podjął szereg zdań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 16. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu zagrożenia hałasem

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3934W Sawice-Bronisze-Czaple-Andrelewicze	2022	Powiat Sokołowski – Wydział Dróg Publicznych	1 373 982,67	–	Fundusz Inwestycji Lokalnych, Gmina Repki, Powiat Sokołowski	Zrealizowano	W ramach realizacji zadania przebudowano 2,311 km drogi.
2.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 4229W na odcinku Paczuski Duże-Kowiesy	2022-2023	Powiat Sokołowski – Wydział Dróg Publicznych	10 438 443,26	8 675 382,33	Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Gmina Bielany Powiat Sokołowski	Zrealizowano	W ramach inwestycji wykonano m.in.: drogę o długości 7 996,55 mb z nawierzchni bitumicznej o szerokości 6,00 m wraz z chodnikiem o łącznej długości 4 593,94 mb i obustronnymi poboczami o łącznej długości 1 399,16 mb. Dodatkowo został wykonany ściek przykraweżnikowy oraz wybudowano kanał technologiczny.
3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3911W w obrębie ewidencyjnym Zaleś; gm. Sterdyń - Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	2022	Powiat Sokołowski – Wydział Dróg Publicznych	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
4.	Przebudowa dróg gminnych	2022-2029	Gmina Sterdyń	2 387 692,47	4 979 011,39	Rządowy Fundusz Dróg, Polski Ład, Urząd Marszałkowski	Zrealizowano	W 2022 roku przebudowano 1 645 mb dróg, w 2023 roku przebudowano 4 377 mb dróg.
5.	Przebudowa dróg gminnych	2022-2023	Gmina Ceranów	540 676,88	10 916 645,15	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Rządowy Fundusz Polski Ład Programu	Zrealizowano	Przebudowa, modernizacja i poprawa dróg, których efektem jest wykonanie warstw konstrukcyjnych jezdni oraz budowa poboczy na odcinku ok. 9,832 km.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
						Inwestycji Strategicznych		
6.	Wdrażanie procedur zapewniających bezpieczną lokalizację i użytkowanie źródeł hałasu	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
7.	Przebudowa dróg gminnych	2022-2024	Gmina Bielany	799 504,67	15 410 963,01	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Polski Ład	W tracie realizacji	Przebudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Bielany, przebudowa dróg na terenie Gminy Bielany.
8.	Przebudowa dróg gminnych	2022-2024	Jabłonna Lacka	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
9.	Przebudowa dróg gminnych	2022-2029	Gmina Sokołów Podlaski	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
10.	Modernizacja i naprawa nawierzchni dróg	2022-2029	Gmina Repki	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
11.	Przebudowa dróg	2022-2029	Gmina Repki	6 679 085,38	10 319 426,80	Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych, UMWM w Warszawie, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	W trakcie realizacji	Przebudowa 18,248 km dróg gminnych oraz dofinasowanie na przebudowę 6,816 km dróg powiatowych.
12.	Budowa i przebudowa dróg gminnych, utwardzenie dróg i poboczy oraz opracowanie	2022-2023	Miasto Sokołów Podlaski	–	11 257 779	Dotacja Polski Ład Budżet Miasta Sokołów Podlaski	Zadanie zrealizowane	Wykonano budowę przedłużenia ulicy Piłsudskiego wraz budową ścieżki rowerowej oraz chodnika. Wykonano przebudowę ulicy Fabrycznej wraz z budową ścieżki rowerowej i chodnika.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
	dokumentacji projektowej							Przebudowano ulicę Lazurową oraz Spacerową.
13.	Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu (m.in. „ciche” nawierzchnie, ekrany akustyczne, wały ziemne)	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski zarządcy dróg	–	–	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb.
14.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie rozwiązań przyczyniających się do jego redukcji (np. promowanie transportu publicznego i jazdy na rowerze)	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	–	–	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem pracowników Urzędu Miasta.
			Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łazowie	–	–	Budżet szkoły	W trakcie realizacji	Promowanie jazdy na rowerze i aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez organizację rajdów rowerowych.
			Zespół Szkół w Sterdyni	–	–	Budżet szkoły	W trakcie realizacji	Promowanie jazdy na rowerze jako alternatywy na przemieszczanie się. Organizacja rajdów rowerowych oraz promowanie bezpiecznej drogi do szkoły. Poszczególne klasy uczestniczyły w wycieczkach do różnych miejsc związanych z ekologią – m. in. do Seroczyna (wycieczka piesza) do gospodarstwa dydaktycznego oraz do innych ciekawych miejsc w Polsce, by tam podziwiać zwierzęta i rośliny wędrując ścieżkami edukacyjnymi.
			Publiczna Szkoła	–	–	Środki własne	Zrealizowane	Zajęcia z zakresu przygotowujących bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
			Podstawowa nr 1 w Sokołowie Podlaskim					w ramach zajęć do zdobycia karty rowerowej. Rowerowa ścieżka sprawnościowa w ramach Pikniku Rodzinnego - Dorośli Dzieciom 2023.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	W ramach realizacji zadania organizowano wycieczki rowerowe i piesze, pogadanki w klasach oraz udostępniono teren szkoły do pomiaru natężenia hałasu ulicznego.
			I Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane podczas zajęć lekcyjnych z biologii, geografii, chemii, fizyki oraz podczas zajęć z wychowawcą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Zagrożenie hałasem – podsumowanie

W obszarze zagrożenia hałasem na lata 2022-2023 zaplanowanych zostało 14 zadań. Dla 9 wykazano efekty realizacji. Szacunkowe koszty poniesione na realizację zadań w 2022 roku wynoszą 22 219 385,33 zł, a w 2023 roku 61 559 207,68 zł, co łącznie daje sumę 88 778 593,01 zł.

W zakresie ochrony klimatu akustycznego powiatu sokołowskiego zrealizowano zadania prowadzące do przebudowy i modernizacji dróg. W ramach prowadzonych inwestycji wykonywano nowe nawierzchnie bitumiczne, tworzono chodniki, ścieżki rowerowe oraz pobocza. Mając na względzie zabezpieczenie dróg przed skutkami nawalnych deszczy oraz wezbrań wód tworzono również ścieki przykrawężnikowe oraz kanały technologiczne.

Utrzymanie dobrego stanu ciągów komunikacyjnych m.in. poprzez wprowadzanie tzw. „cichych nawierzchni" sprzyja ograniczeniu hałasu, których źródłem jest transport. Płynność ruchu pozwala na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprzez skrócenie czasu przejazdu pojazdów. Należy także zauważyć, że zwiększenie dostępności chodników oraz ścieżek rowerowych pozwala zminimalizować natężenie ruch, wpływając pozytywnie zarówno na klimat akustyczny obszaru, jak i jakość powietrza.

Kluczowym zadaniem realizowanym w ramach wskazanego obszaru interwencji była edukacja w zakresie szkodliwości hałasu oraz rozwiązań przyczyniających się do jego redukcji. W jej zakresie organizowano m.in. rajdy rowerowe, wycieczki ścieżkami edukacyjnymi oraz zajęcia z zakresu bezpiecznego uczestnictwa rowerzystów w ruchu drogowym. Działania te, oprócz popularyzacji roweru, jako środka transportu, wpływają również na zwiększenie aktywności fizycznej oraz budowanie dobrych nawyków.

4.3 Pola elektromagnetyczne

Zgodnie z art. 121 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2024 r., poz. 54) ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), do tego typu przedsięwzięć, w kontekście pól elektromagnetycznych, zalicza się:

- Stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowanym wynoszącym nie mniej niż 110 kV,
- Instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz, których równoważna moc promieniowania izotropowo wyznaczona dla jednej anteny wynosi nie mniej niż 15 W.

Na terenie powiatu sokołowskiego zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej różnych nadawców sygnałów, typu GSM, UMTS i LTE, których transmisja mowy i danych może odbywać się w różnych pasmach częstotliwości. Są to stacje w następujących miejscowościach na terenie powiatu: Grochów, Kosierady Wielkie, Chruszczewka, Sokołów Podlaski, Skibniew-Kurcze, Przeździatka-Kolonia, Skibniew – Podawce, Kosów Lacki, Kudelczyn, Ceranów, Jabłonna Lacka, Niemirki, Wirów, Repki, Gałki, Mołomotki-Dwór, Wasilew Szlachecki, Sabnie, Kamieńczyk, Łazówek, Lebiedzie, Stelągi, Stelągi-Kolonia.

Mając na względzie ochronę przed polami elektromagnetycznymi w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego podjęto szereg zadań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 17. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu pól elektromagnetycznych

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Wdrażanie procedur zapewniających bezpieczną lokalizację i użytkowanie źródeł pól elektromagnetycznych	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
2.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Wprowadzanie zapisów podczas zmiany Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego
3.	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem pracowników Urzędu Miasta.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Pola elektromagnetyczne – podsumowanie

W ramach obszaru interwencji „pola elektromagnetyczne" w latach 2022-2023, na terenie powiatu sokołowskiego zaplanowano realizacje 3 zadań – dla 2 z nich wykazano efekty realizacji.

Jednostką, która realizowała zadania było Miasto Sokołów Podlaski. Na potrzebę ich implementacji wprowadzano zapisy dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi podczas zmian w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz realizowano edukację w szkołach oraz przedszkolach z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM.

Szczególnie kluczowe dla tego obszaru interwencji, pozostają regulacje dotyczące lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego oraz ochrony przed ich wpływem, wprowadzane w ramach zapisów Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Rekomenduje się, by takie zapisy wprowadzane zostały na terenie wszystkich gmin powiatu sokołowskiego.

4.4 Gospodarowanie wodami

Ustawa Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.) reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi, a także zapobieganie niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody albo naturalnych poziomów zwierciadła wody. Gospodarka wodna i ochrona wód dotyczy cieków, rowów, oczek wodnych, stawów oraz ujęć wód podziemnych. Bardzo ważną rolę w stabilizacji stosunków wodnych odgrywa czasowe zatrzymywanie części wody na powierzchni (retencja powierzchniowa) lub w głębszych warstwach podłoża (retencja podziemna). Retencji sprzyja przepuszczalne podłoże, obecność obszarów o dużych zdolnościach retencyjnych (torfowe równiny dolinne), a także pokrycie szatą roślinną. Elementem sprzyjającym retencji jest stosunkowo bogata sieć hydrograficzna (retencja korytowa) oraz liczne stawy i oczka.

Powiat sokołowski zlokalizowany jest w dorzeczu Wisły. W jego terenie wyodrębniono 11 JCWP rzecznych:

- RW200010267145932 – Dopływ spod Czapli,
- RW200010267145949 – Myśla,
- RW2000102671459529 – Dopływ z Woli Zamkowej,
- RW200010267145989 – Turna,
- RW2000102671471239 – Cetynia do Okna,
- RW200010267147126 – Dopływ spod Bujał-Mikoszy,
- RW20001026714749 – Kosówka,
- RW200010267147749 – Kacapski,
- RW200010267147769 – Bojewka,
- RW20001026714789 – Ugoszcz,
- RW200010267148147 – Stara Rzeka do Dopływu z Kukawek.

Stan ogólny w przypadku większości wskazanych JCWP został wskazany jako zły, w przypadku części określenie stanu było niemożliwe.

Powiat sokołowski w całości położony jest na obszarze JCWPd o kodzie PLGW200055. Stan chemiczny oraz ilościowy wskazanej JCWPd określany jest jako dobry.

Mając na względzie ochronę zasobów wodnych obszaru w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego podjęto szereg zadań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 18. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu gospodarowania wodami

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
2.	Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
3.	Kursy dla producentów rolnych w tematyce gospodarowania wodami	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Gmina Sterdyń	b.d.	b.d.	b.d.	Zrealizowane	Organizacja szkoleń stacjonarnych dotyczących: implementacji zasad dobrych praktyk rolniczych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, upowszechniania informacji na temat założeń Planu Strategicznego WPR, popularyzacji działań rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz wsparcia ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez wapnowanie oraz przeciwdziałanie skutkom suszy. Organizacja szkoleń online dotyczących: zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, Wspólnej Polityki Rolnej oraz dobrych praktyk rolniczych, mających na celu ochronę przed zanieczyszczeniami

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
								azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
4.	Przeprowadzenie kampanii społecznej informującej o najbardziej efektywnych sposobach ograniczania zużycia wody, wraz z monitoringiem efektów	2022	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane
5.	Utrzymanie cieków wodnych Gminy w stanie nieuregulowanym	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane
6.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Ewidencja zbiorników bezodpływowych jest prowadzona na bieżąco w ramach codziennej działalności UM i PUIK.
7.	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski PGWWP	–	17 500	Miasto Sokołów Podlaski, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane	Wykonanie pojemnikowych ogrodów deszczowych w 11 jednostkach oświatowych: Miejskim Przedszkolu nr 2, Miejskim Przedszkolu Nr 3, Miejskim Przedszkolu nr 4, Miejskim Przedszkolu Nr 5, Przedszkolu Niepublicznym „Chatka Puchatka”, Publicznej Szkole Podstawowej nr 1, Publicznej Szkole Podstawowej nr 2, Publicznej Szkole Podstawowej nr 3, Publicznej Szkole Podstawowej nr 4, Publicznej Szkole Podstawowej nr 6 oraz Hufiec ZHP w Sokołowie Podlaskim.
8.	Realizacja działań o charakterze bieżącym w przypadku wystąpienia	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski	–	–	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W tracie realizacji	Realizacja działań za pośrednictwem środków informacyjnych poprzez stronę internetową oraz informowanie przez

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
	suszy (np. czasowe ograniczenia poboru wód, wprowadzania ścieków do wód lub ziemi, zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych, czasowe zakazy wykorzystywania wody z sieci wodociągowej do celów innych niż socjalno-bytowe itp.)							Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno – Komunalnych Sp. z o.o.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Gospodarowanie wodami – podsumowanie

Mając na względzie prawidłowe gospodarowanie wodami w latach 2022-2023, na terenie powiatu zaplanowano realizację 8 zadań – dla 4 z nich wykazano efekty realizacji. Z uwagi na charakter prowadzonych zadań, ustalenie dokładnych nakładów finansowych przeznaczonych na ich realizację jest ograniczone, czego efektem jest określenie kosztów wyłącznie dla jednego z zadań dotyczącego przeciwdziałania skutkom suszy w wysokości 17 500 zł.

Wszystkie z realizowanych zadań miały na celu ochronę zasobów wodnych. Jednym z głównych sektorów wpływających na stan i jakości wód jest rolnictwo. Z uwagi na co, w ramach wskazanego obszaru interwencji, prowadzono kursy dla producentów rolnych w tematyce gospodarowania wodami. Kursy były prowadzone zarówno w trybie stacjonarnym, jak i zdalnym i dotyczyły m.in. implementacji zasad dobrych praktyk rolniczych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, popularyzacji działań rolno-środowiskowo-klimatycznych, przeciwdziałania skutkom suszy, zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych oraz ochrony przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Zagrożeniem, dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych jest również niekontrolowane przedostawanie się ścieków bytowych do środowiska. Chcąc kontrolować szczelność oraz częstotliwość oczyszczania zbiorników na nieczystości ciekłe w mieście Sokołów Podlaski prowadzono ewidencje zbiorników bezodpływowych. Rekomenduje się, by podobną inicjatywą objęto wszystkie miejscowości powiatu. Dodatkowo, na terenie miasta zrealizowano zakup pojemnikowych ogrodów deszczowych w 11 placówkach oświatowych, w ramach przeciwdziałania skutkom suszy.

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarkę ściekową reguluje ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757), która określa ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków. Ściekami komunalnymi nazywa się ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych, a ścieki przemysłowe – to ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Na terenie powiatu sokołowskiego długość sieci wodociągowej wynosi 996 km, dostęp do sieci wodociągowej ma 87,83% mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu wynosi 133,4 km, dostęp do niej ma 44,5% mieszkańców. Łącznie siecią kanalizacyjną w roku 2022 odprowadzono około 912,3 md^3 ścieków.

Na obszarze powiatu, do którego sieć kanalizacyjna nie jest doprowadzona, prowadzona jest indywidualna gospodarka ściekowa, realizowana za pomocą oczyszczalni przydomowych oraz zbiorników bezodpływowych. Dane GUS dostarczają informacji, że według stanu w dniu 31 grudnia 2022 roku na terenie powiatu funkcjonował0 1 117 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 5 602 zbiorniki bezodpływowe.

W zakresie prowadzania racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego podjęto szereg zadań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 19. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Rozbudowa sieci wodociągowej	2022	Gmina Sterdyń	225 000	490 000	Środki na uzupełnienie subwencji ogólnej	Zrealizowane	W 2022 roku w miejscowości Chadzyń rozbudowano 0,49 km sieci wodociągowej, a 2023 w roku w miejscowości Seroczyn Kolonia rozbudowano 1,59 km sieci wodociągowej.
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej	2022	Gmina Sterdyń	3 355 000	66 000	Środki na uzupełnienie subwencji ogólnej	Zrealizowane	W latach 2022-2023 w miejscowości Chądzyń wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 3,64 km.
3.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2022	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
4.	Budowa oczyszczalni ścieków	2022	Gmina Sabnie	–	3 794 170	Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	b.d.	Budowa oczyszczalni ścieków.
5.	Budowa systemu kanalizacji	2022	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
6.	Budowa oczyszczalni ścieków	2025-2029	Gmina Bielany	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
7.	Usprawnienie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Jabłonna Lacka wraz z poprawą efektywności energetycznej obiektów gospodarki wodno-ściekowej	2022-2024	Gmina Jabłonna Lacka	–	6 263 000	PROW 2014-2020	Zrealizowane	Przebudowa i rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody, w ramach której przeprowadzono m.in.: demontaż pokrycia dachu i orynnowania, wykonanie wieńca żelbetowego pod murłaty i nowego dachu dwuspadowego wraz z przebudową kominów, docieplenie stropu wełna mineralną, pokrycie dachu blachą płaską, powiększenie wrót do hali technologicznej, tworzenie i przebudowa otworów na drzwi i okna, demontaż posadzek w hali

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
								technologicznej, wykonanie kanałów technologicznych i fundamentów pod urządzenia w hali technologicznej, wyrównanie poziomu posadzek w magazynie rur, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, skucie tynków, odgrzybianie i wykonanie nowych tynków w hali, ułożenie glazury i terakoty w hali technologicznej, odmalowanie budynku, demontaż opaski wokół budynku, termomodernizacja ścian zewnętrznych i cokołu budynku SUW wykonanie opaski wokół budynku oraz podestu i podjazdów, wykonanie zbiorników wyrównawczych i wymiana obudowy studni, zagospodarowanie terenu SUW: utwardzenie podjazdów, chodników i parkingu, wymiana ogrodzenia. Przeprowadzono demontaż urządzeń technologicznych oraz zamontowano: odżelaziacz, odmanganiacz, aerator, zestaw hydroforowy z pompą płuczącą, zestaw dmuchaw z kompletnym osprzętem, sprężarkę tłokową, rozdzielnię technologiczną i pneumatyczną, rurociąg i armaturę. Przeprowadzono również badania instalację oraz regulację i rozruch urządzeń technologicznej. Wybudowano również kanalizację sanitarną w miejscowości Niemirki.
8.	Budowa wodociągu	2022-2029	Gmina Sokołów Podlaski	–	5 412 000,00	Rządowy Fundusz Inwestycji Strategicznych Polski Ład	Zrealizowane	Budowa sieci wodociągowej wraz z rozbudową stacji uzdatniania wody.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
9.	Budowa/ rozbudowa/ modernizacja sieci wodociągowej	2022-2024	Gmina Repki	0,00	89 800,00	Budżet gminy	W trakcie realizacji	Budowa 0,30 km sieci wodociągowej w m. Szkopy.
10.	Modernizacja stacji uzdatniania wody	2022-2024	Gmina Repki	–	–	–	Do realizacji	Realizacja zadania planowana jest na rok 2024.
11.	Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	Zadanie ciągłe wg potrzeb	PUIK w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
12.	Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zadanie ciągłe wg potrzeb	PUIK w Sokołowie Podlaskim	87 910,00	3 720 859,00	Środki własne PUIK, Polski Ład, Miasto Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Przebudowa Stacji Wodociągowej w Sokołowie Podlaskim, w ramach której wykonano m.in.: remont budynku wraz z ociepleniem, dostosowanie układu funkcjonującego w obrębie części technologicznej, przebudowę technologii uzdatniania wody, odbudowę dróg technologicznych oraz remont odstojnika.
				72 845,90	–	Środki własne PUIK	Zrealizowane	Budowa sieci wodociągowej w ulicy Spacerowej o dł. 172 mb wraz z dwoma hydrantami.
				59 637,00	–	Środki własne PUIK	Zrealizowane	Budowa sieci wodociągowej w ulicy Niecieckiej o dł. 172 mb wraz z dwoma hydrantami.
				313 752,45	–	Środki własne PUIK	Zrealizowane	Budowa sieci wodociągowej od ulicy Piłsudzkiego/Bartoszowa do ulicy Siedleckiej o dł. 753 mb wraz z 5 hydrantami.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
				371 209,95	–	Środki własne PUIK	Zrealizowane	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej w ulicy Piłsudzkiego od skrzyżowania z ulicy Bartoszową do ulicy Siedleckiej o dł. 700 mb wraz z 24 studniami.
				48 020,00	–	Środki własne PUIK	Zrealizowane	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicy Spacerowej o dł. 99 mb wraz z 3 studniami.
				25 300,00	–	Środki własne PUIK	Zrealizowane	Budowa sieci wodociągowej w ul. Szkolnej o dł. 99 mb wraz z hydrantem.
13.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	–	–	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem pracowników Urzędu Miasta.
			Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łazowie	–	–	Środki własne	Zrealizowane	Wycieczka uczniów klas I-III do hydroforni w Łazowie. Pogadanka na temat procesu uzdatniania wody i oszczędzania.
			Zespół Szkół w Sterdyni	–	–	Środki własne	Zrealizowane	Zajęcia edukacyjne, na których uczniowie poznawali metod oszczędzania wody, jej uzdatniania oraz sposobów wykorzystania deszczówki.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Sokołowie Podlaskim	–	–	Ministerstwo Klimatu, NFOŚiGW, WFOŚiGW Miasto Sokołów Podlaski, środki własne	W trakcie realizacji	Udział w akacjach: „Cztery żywioły - ziemia, woda, powietrze, ogień” - w ramach Pikniku Rodzinnego - Dorośli Dzieciom 2023 oraz Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec - blok woda.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Poruszanie zagadnień dotyczących oszczędzania wody w ramach zajęć lekcyjnych.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Organizacja pogadanek w ramach zajęć dydaktycznych dotyczących korzystania z publicznych źródeł wody oraz założeniu ogrodu deszczowego przy szkole.
			I Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane podczas zajęć lekcyjnych z biologii, geografii, chemii, fizyki oraz podczas zajęć z wychowawcą.
14.	Budowa oraz modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie Sokołowa Podlaskiego (odcinki <1 km)	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski; zarządcy dróg	–	1 622 283	Dotacja „Polski Ład”	W trakcie realizacji	Budowa kanalizacji deszczowej w przedłużeniu ulicy Piłsudskiego (293,00mb) oraz na ulicach Lazurowej (265,00 mb) oraz Spacerowej (670,00 mb).
15.	Modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	Zadanie ciągłe wg potrzeb	PUIK w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
16.	Edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski placówki edukacyjne, organizacje	–	–	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem pracowników Urzędu Miasta.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
			pozarządowe					
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Sokołowie Podlaskim	–	–	Fundacja Czysta Rzeka i InterCars Ministerstwo Klimatu, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Miasto Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Udział w operacji „Czysta rzeka 2023”, w ramach której prowadzono zajęcia nad rzeką Cetynia, warsztaty ekologiczne oraz zorganizowano wycieczkę do Hydropolis we Wrocławiu. Udział w akcji Projekt „Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec” – blok BZI- ogrody deszczowe.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Realizacja zagadnień edukacyjnych dot. racjonalnej gospodarki wodnej w ramach zajęć dydaktycznych.
			I Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane podczas zajęć lekcyjnych z biologii, geografii, chemii, fizyki oraz podczas zajęć z wychowawcą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Gospodarka wodno-ściekowa – podsumowanie

W obszarze interwencji „gospodarka wodno-ściekowa" na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 zaplanowano realizację 16 zadań – dla 10 wykazano efekty realizacji. Szacunkowy koszt realizacji zadań w 2022 roku wynosi 4 558 675,30 zł, a w 2023 roku 21 458 112,00 zł. Łączy koszt realizacji zadań wynosi 26 016 787,30 zł.

Zadania we wskazanym obszarze interwencji skupiały się przede wszystkim na budowie i modernizacji sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej na terenie powiatu. Rozbudowa sieci wodociągowej, oprócz oczywistej korzyści, jaką jest zapewnienie dostępu do wody pitnej, pozwala także ograniczyć możliwe straty wody, a także kontrolować jej normy mikrobiologiczne. Zwiększenie stopnia skanalizowania powiatu bezpośrednio przyczynia się do ograniczenia przenikania zanieczyszczeń ciekłych do gleb oraz wód, a także zwiększa bezpieczeństwo sanitarne obszaru. Należy również zauważyć, że dostęp do sieci kanalizacyjnej i wodnociągowej podnosi komfort życia mieszkańców. Na terenie Sokołowa Podlaskiego wykonano również budowę kanalizacji deszczowej, co zwiększa adaptację miasta na skutki zmian klimatu – burze oraz nawalne deszcze. Na terenie powiatu przeprowadzono również przebudowę i rozbudowę dwóch stacji uzdatniania wody – w miejscowościach Jabłonna Lacka oraz Sokołów Podlaski.

Oprócz działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, prowadzono działania edukacyjne upowszechniające wiedzę o zasadach i sposobach oszczędzania wody m.in. w ramach akcji „Cztery żywioły – ziemia, woda, powietrze, ogień". Realizowano również edukację ekologiczną dotyczącą racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w placówkach edukacyjnych m.in. w ramach inicjatyw „Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec". W ramach zajęć dydaktycznych poruszano również kwestie dotyczące racjonalnego wykorzystania wody, wykorzystania deszczówki oraz korzystania z publicznych źródeł wody.

4.6 Zasoby geologiczne

Teren powiatu ma charakter nizinny. Obserwowane są na nim niewielkie wzniesienia morenowe. Maksymalne wysokości bezwzględne oscylują w granicach 217 m n.p.m. Wśród najstarszych, paleozoicznych utworów na terenie powiatu rozpoznaje się skały osadowe kambru, ordowiku, syluru i permu. Warstwę najmłodszych, tworzą utwory zlodowaceń plejstoceńskich – piaski i żwiry fluwioglacjalne oraz wapniste gliny zwałowe.

Na terenie powiatu sokołowskiego znajdują się 32 aktywne przestrzenie górnicze. Na terenie powiatu rozpoznane są złoża: piasków, żwirów, mułków iłów i glin. Lokalizacje terenów górniczych oraz złóż wybilansowanych przedstawia rycina poniżej.

Rycina 9. Lokalizacja złóż i terenów górniczych na terenie powiatu sokołowskiego

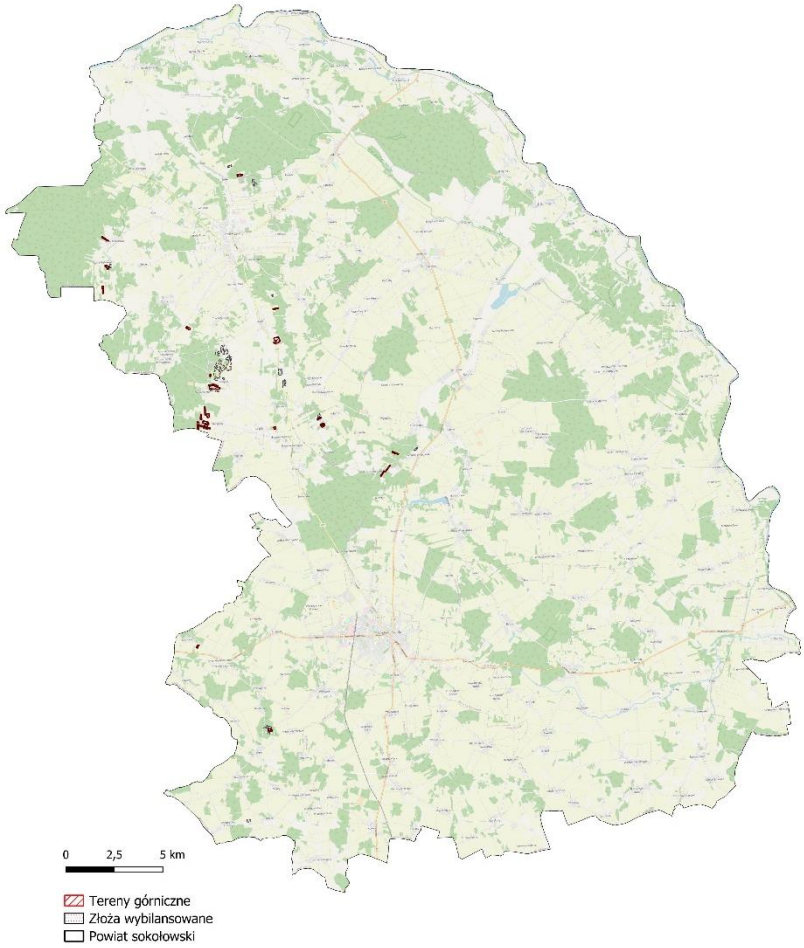

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz PIG-PIB

W zakresie prowadzania racjonalnej gospodarki zasobami geologicznymi w latach 2022-2023 na terenie powiatu przewidziano realizacje trzech zadań. Efekty ich realizacji przedstawia tabela poniżej.

Tabela 20. Realizacja zadań z zakresu zasobów geologicznych

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych			Zadanie ciągłe	W latach 2022-2023 powiat sokołowski nie prowadził kontroli koncesji na wydobywanie kopalin. W roku 2023 obyła się jedna kontrola koncesji na wydobywanie kopalin na terenie złoża „Wyszomierz I" zrealizowana przez Urząd Marszałkowski w Warszawie.
2.	Monitoring terenów osuwiskowych	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych			Zadanie ciągłe	Na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 nie wystąpiły osuwiska
3.	Utrzymanie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Zasoby geologiczne – podsumowanie

W ramach obszaru interwencji „zasoby geologiczne" na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 zaplanowano realizację 3 zdań – dla 2 wykazano efekty realizacji. Z uwagi na specyfikę prowadzonych zadań określenie kosztów ich realizacji jest utrudnione.

W ramach realizacji zadań w 2023 roku przeprowadzono jedną kontrole koncesji na wydobywanie kopalin ze złoża „Wyszomierz I" zrealizowaną przez Urząd Marszałkowski w Warszawie. Dodatkowo, w ramach prowadzonego monitoringu nie zaobserwowano terenów osuwiskowych.

4.7 Gleby

Na terenie powiatu sokołowskiego wskazuje się niewielkie zróżnicowanie gleb. Południowa oraz środkowa część powiatu stanowi obszar występowania gleb lekkich i średnich, a także gleb brunatnych i płowych. W północnej części powiatu obserwowane są gleby wytworzone na piaskach – bielicowe i rdzawe. W dolinie Bugu obserwowane są żyzne mady rzeczne, wytworzone z aluwiów rzecznych.

Wśród głównych czynników warunkujących stan gleb wskazuje się:

- intensywne rolnictwo – stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin, praca wysokowydajnych maszyn rolniczych, zagęszczanie gleby,
- działalność zakładów produkcyjno-usługowych – ryzyko chemicznej degradacji gleby, w wyniku przedostawania się ścieków przemysłowych oraz wód technologicznych do środowiska glebowego,
- komunikacja i transport samochodowy – chemiczna degradacja gleb, w wyniku przesiąkania zanieczyszczonych odcieków wód do gleb w pobliżu pasów ruchu.

W zakresie prowadzania ochrony zasobów glebowych w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego podjęto szereg zadań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 21. Realizacja zadań z zakresu zasobów glebowych

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Monitoring terenów osuwiskowych	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych			Zadanie ciągłe	Na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 nie wystąpiły osuwiska.
2.	Uwzględnianie w dokumentach określających politykę przestrzenną gminy zasad ochrony gleb.	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
3.	Upowszechnienie zasad zawartych w „Kodeksie dobrej praktyki rolniczej”	2022	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
4.	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Wprowadzanie zapisów podczas zmiany Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.
5.	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski, właściciele gruntów	16 200	16 200	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Kontynuowanie procesu rekultywacji składowiska w m. Suchodół.

Gleby – podsumowanie

Mając na względzie ochronę zasobów glebowych na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 zaplanowano realizację 5 zdań – dla 3 wykazano efekty realizacji. Szacunkowe koszty zostały wskazane tylko dla jednego zadania i łącznie wynoszą one 32 400 zł.

Głównym efektem realizacji zamierzonych zadań była kontynuacja procesów rekultywacji obszaru zdegradowanego – terenu po składowisku odpadów w miejscowości Suchodół. Rekultywacja gleb stanowi jednej z kluczowych aspektów prawidłowego gospodarowania środowiskiem. Jej celem jest przywrócenie wartości użytkowej zdegradowanym terenom, a także zwiększenie ich walorów przyrodniczych.

Dodatkowo, do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego wprowadzano zapisy dotyczące ochrony gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym.

4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Podstawą systemu gospodarowania odpadami na terenie powiatu sokołowskiego jest wielokrotnie na przestrzeni ostatnich lat nowelizowana Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1439, z późn. zm.). System gospodarowania odpadami koordynowany jest przez struktury gminne powiatu.

Na terenie powiatu sokołowskiego Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów zlokalizowane są w: Sokołowie Podlaskie oraz w gminach: Repki, Ceranów, Sabnie, Bielany i Jabłonna Lacka.

Szczegółowe informacje dotyczące wytwarzanych opadów komunalnych na terenie powiatu przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Ilości odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu sokołowskiego w 2022 roku

Rodzaj odpadów	Masa odebranych opadów [t]
Odpady zebrane w ciągu roku	
Ogółem	10 222,36
Z gospodarstw domowych	9 653,85
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	568,51
Odpady zbierane selektywnie	
Ogółem	4 451,02
Papier i tektura	379,16
Szkło	1 040,77
Tworzywa sztuczne	482,03
Metale	0,67
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	112,14
Wielkogabarytowe	502,13
Biodegradowalne	487,98
Baterie i akumulatory	0,25
Zmieszane odpady opakowaniowe	844,78
Odpady niebezpieczne	48,46
Pozostałe	600,15
Odpady zmieszane	
Ogółem	5 771,34
Z gospodarstw domowych	5 506,97
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	264,37

Źródło: GUS

W zakresie racjonalnego gospodarowania odpadami w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego podjęto szereg zdań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Przeprowadzenie kontroli sprawdzających dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymogów prawnych i kontrola w zakresie przestrzegania warunków decyzji	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych			Zadanie ciągłe	Na terenie powiatu sokołowskiego nie zostały utworzone składowiska odpadów.
2.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów	2022-2029	Gmina Sterdyń	560 218,50	662 498,10	Środki z wpłat na odpady	Zrealizowano	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w Gminie Sterdyń.
3.	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych zawierających azbest	2022-2029	Gmina Sterdyń	–	60 873,12	WFOŚiGW	Zrealizowano	Odbiór i utylizacja 143 Mg azbestu.
4.	Edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami	Zadanie ciągłe	Gmina Sterdyń	37 584,00	–	WFOŚiGW	W realizacji	Edukacja w zakresie gospodarki odpadami w szkołach.
5.	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Ceranów	2022-2029	Gmina Ceranów	22 572,00	30 183,75	WFOŚiGW	Zrealizowano	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Ceranów w ilości 130,08 Mg.
6.	Kontynuacja usuwania i unieszkodliwiania azbestu	2022	Gmina Sabnie	–	34 003,97	NFOŚiGW	Zrealizowane	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sabnie w 2023 r. Całkowita masa odpadów

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
								odebranych i unieszkodliwionych z terenu gminy Sabnie wyniosła 97,98 Mg. Odpady zawierające azbest odebrano od 32 właścicieli nieruchomości.
7.	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest	2022-2029	Gmina Sokołów Podlaski	45 324,50	51 610,41	WFOŚiGW	Zrealizowane	Odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest: w 2022 roku – 139,46 t oraz w 2023 roku – 147,72 t.
8.	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	2022	Gmina Sokołów Podlaski	64 220,53	51 781,59	WFOŚiGW	Zrealizowane	Odbiór foli rolniczych od rolników: w 2022 roku – 129,55 t oraz w 2023 roku – 108,968 t.
9.	Realizacja programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	2022-2029	Gmina Repki	34 999,99	120 573,37	WFOŚiGW, NFOŚiGW	W trakcie realizacji	Odbiór i utylizacja eternitu: w 2022 roku –104,54 Mg oraz w 2023 roku – 296,191 Mg. Ilość wniosków o odbiór eternitu przewyższa możliwości dotacyjne.
10.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	2022-2029	Gmina Repki	666 083,57	725 252,40	Budżet gminy	W trakcie realizacji	W roku 2022 zagospodarowano 586,96 Mg opadów komunalnych oraz w roku 2023 757,69 Mg odpadów komunalnych.
11.	Budowa/ Przebudowa/ Wyposażenie PSZOK	2022-2023	Gmina Repki	32 656,50	68 880,00	Budżet gminy	W trakcie realizacji	Zakup kontenerów, wykonanie ogrodzenia i wyrównanie terenu.
12.	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Sokołów Podlaski na lata 2015 - 2032”	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	30 754	54 515	Budżet Miasto Sokołów Podlaski, WFOŚiGW	W trakcie realizacji	Bieżące uzupełnianie bazy azbestowej w Sokołowie Podlaskim. Utylizacja azbestu na terenie Sokołowa Podlaskiego.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
13.	Tworzenie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasto Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Tworzenie corocznych sprawozdań przy pomocy bazy BDO na podstawie informacji od przedsiębiorców.
14.	Edukacja mieszkańców Miasta Sokołów Podlaski z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	17 000	17 500	Budżet Miasto Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Realizacja konkursów ekologicznych, warsztatów oraz prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem pracowników Urzędów Miasta.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Sokołowie Podlaskim	–	–	Ministerstwo Klimatu, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Miasto Sokołów Podlaski, środki własne	W trakcie realizacji	Udział w akcjach: projekt „Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec - blok odpady", „Sprzątanie Świata Polska" 2022 i 2023 oraz „Dzień Ziemi" 2023.
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Udział w akcji „Sprzątanie świata".
			Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	W ramach realizacji zadania zakupiono kosze do segregacji śmieci w szkole, realizowano zbiórkę zużytych baterii oraz wzięto udział w programie „Tusz do paki".
			I Liceum im. Marii Skłodowskiej-Curie w Sokołowie Podlaskim	–	–	–	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane podczas zajęć lekcyjnych z biologii, geografii, chemii, fizyki oraz podczas zajęć z wychowawcą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Gospodarka odpadami – podsumowanie

W zakresie racjonalnego gospodarowania odpadami w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego zaplanowano realizacje 14 zadań – dla wszystkich wykazano efekty realizacji. Szacunkowe koszty realizacji zadań w 2022 roku wynosiły 1 511 413,60 zł a w 2023 roku 1 877 671,7 zł. Łącznie koszty realizacji zdań wyniosły 3 389 085,3 zł.

W zakresie gospodarki odpadami na terenie powiatu podejmowano m.in. realizację zadań z zakresu odbioru i utylizacji wyrobów azbestowych, eternitu oraz folii rolniczych. Na terenie Miasta Sokołów Podlaski dokonano doposażenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów poprzez zakup kontenerów, wykonano również nowe ogrodzenie oraz utwardzono teren.

Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, a przede wszystkim utylizacja wyrobów azbestowych oraz eternitu odznacza się znacznym, pozytywnym wpływem zarówno na środowisko, jak i ludzi. Funkcjonowanie w pobliżu zalegających wyrobów azbestowych może przyczyniać się do powstawania chorób układu oddechowego takich jak: pylica azbestowa, rak płuc oraz zapalnie oskrzeli. Niezagospodarowane opady, oprócz obniżenia walorów krajobrazowych terenu stanowią także zagrożenie dla miejscowej flory oraz fauny oraz mogą być źródłem zagrożenia dla gleb oraz zasobów wodnych, przez powstające z nich odcieki.

Kluczowym zadaniem we wskazanym obszarze jest również edukacja z zakresu racjonalnej gospodarski odpadami oraz prawidłowego gospodarowania odpadami, w ramach której brano udział m.in. w akcjach „Sprzątania świata", „Eko przedszkolak, eko uczeń, eko mieszkaniec" – blok odpady oraz „Dzień ziemi".

4.9 Ochrona zasobów przyrodniczych

Ochrona zasobów przyrodniczych jest realizowana na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.). Ochrona przyrody, w jej rozumieniu polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Na terenie powiatu sokołowskiego zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody Biele,
- Rezerwat przyrody Bojarski Grąd,
- Rezerwat przyrody Podjabłońskie,
- Rezerwat przyrody Skarpa Mołożewska,
- Rezerwat przyrody Sterdyń,
- Rezerwat przyrody Wydma Mołożewska,
- Rezerwat przyrody Śnieżyczki,
- Nadbużański Park Krajobrazowy,
- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Nadbużańska,
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu,
- Obszar Natura 2000 Dąbrowy Ceranowskie
- Pomniki Przyrody,
- Użytki ekologiczne.

Powierzchnia wszystkich gruntów leśnuch na terenie powiatu sokołowskiego w roku 2022 wyniosła 25 314,53 ha. Lesistość powiatu określona została na poziomie 22,2%, co stanowi wartość niższą niż średnia lesistość województwa mazowieckiego (23,4%) oraz Polski (29,7%). Nadzór nad drzewostanem sprawuje Nadleśnictwo Sokołów.

Na terenie powiatu sokołowskiego zlokalizowany jest fragment korytarza ekologicznego Dolina dolnego Bugu (kod: GKPnC-4).

W zakresie ochrony zasobów przyrodniczych w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego podjęto szereg zdań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 24. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Nadzór nad gospodarką leśną	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	203 000,00	233 191,98	Budżet własny	W trakcie realizacji	Realizacja zadań z zakresu gospodarki leśnej jest prowadzona na mocy porozumienia z 23.02.2012 r. zawartego pomiędzy Starostą Sokołowskim a Nadleśnictwem Sokołów. Na mocy porozumienia prowadzona jest lustracja lasów wraz z rejestracją spostrzeżeń, odnośnie stanu lasów dla określenia konieczności wykonania przez właścicieli niezbędnych zabiegów gospodarczych wynikających z art. 7, 8, 9 i 13 ustawy o lasach, cechowania drewna pozyskiwanego w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz wydawania właścicielom lasów dokumentów legalności jego pozyskania – art. 14a ust. 3 ustawy o lasach, pozyskiwania w przypadkach losowych na wniosek właściciela lasu drewna w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa, niezgodnie z uproszczonym planem urządzenia lasu a w lasach rozdrobnionych do 10 ha, niezgodnie z decyzją wydaną na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o lasach – art. 23 ust. 4 ustawy o lasach, dokonywania oceny udatności upraw leśnych zalesionych na podstawie przepisów o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich - art. 14 ust. 8 ustawy o lasach, wysyłania upomnień w przypadku nie wykonania zadań i obowiązków określonych w decyzjach oraz wnioskowanie do "organu powierzającego" o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
2.	Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasów na terenie powiatu	2022-2029	Nadleśnictwo Sokołów	–	110 445,17	Fundusz Leśny Lasów Państwowych	W tracie realizacji	Opracowanie w 2022 r. UPUL Bielany i obrębu Nowa Maliszewa. Opracowanie w 2023 r. UPUL Ceranów. Obecnie UPUL opracowany jest dla 7 z 10 obrębów ewidencyjnych (gmina Bielany, gmina Ceranów, gmina Jabłonna Lacka z wyłączeniem obrębu Łuzki i Czekanów ze względu na scalenia, gmina Kosów Lacki, miasto Kosów Lacki, gmina Repki, gmina Sabnie), pozostałe 3 (gmina Sterdyń, gmina Sokołów Podlaski i miasto Sokołów Podlaski) obręby działają bez planu, zostaną one opracowane w roku bieżącym - 2024 r.
3.	Edukacja w zakresie ochrony przyrody	Zadanie ciągłe	Zespół Szkół W Sterdyni	–	–	Środki Gminy Sterdyń	W trakcie realizacji	W ramach realizacji zadania szkoła brała udział akcjach: „Sprzątania Świata” pod hasłem „ Wszystkie śmieci nasze są” oraz „Dzień ziemi”. W szkole odbywają się konkursy wiedzy i plastyczne o tematyce ochrony środowiska oraz konkursy ekologiczne tj. Eko Zabawa, Ekologiczne gospodarstwo domowe, Gminny Konkurs Wiedzy Ekologicznej. Szkoła angażuje się także w zbiórkę makulatury i nakrętek plastikowych, segregację opadów, zimowe dokarmianie ptaków, organizuje warsztaty dot. recyclingu opadów w ramach wydarzenia „Dajemy odpadom nowe życie”. W ramach realizowanych w szkole lekcji przedstawiane są treści edukacyjne związane z edukacją ekologiczną oraz szacunkiem dla środowiska, organizowane są wystawy plakatów ekologicznych oraz corocznie obywa się akcja „Stop wypalaniu traw”.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
			Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łazowie	b.d.	b.d.	b.d.	Zrealizowane	W związku z realizacją zadania podejmowana była edukacja ekologiczna, polegająca na inspirowaniu dzieci i młodzieży do twórczej aktywności w zakresie: tematyki przyrodniczej, ochrony środowiska, świadomości ekologicznej, a także rozbudzaniu zainteresowań przyrodniczych oraz promocję Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. W ramach edukacji organizowano: - konkursy fotograficzne: „Zimowi skrzydlaci mieszkańcy Doliny Bugu", „Fascynujący świat grzybów", „Piękno jesiennego krajobrazu". - konkursy plastyczne: „Coś nowego ze starego", „Zainwestuj w naszą planetę", „Las wokół nas". - wokalnych: „Festiwal piosenki o zdrowiu". - warsztaty i prelekcje: „Nie mam czasu idę do lasu", „Zimowi przyjaciele", „Zimowe ptakoliczenie". - akcje: „Oblatani w pomaganiu" – zakładanie łączki miododajnej, „Zielone parapety" – sadzenie roślin doniczkowych, zbiórka makulatury, nakrętek oraz propagowanie segregacji odpadów.
4.	Pielęgnacja i konserwacja drzew – pomnika przyrody w Sterdyni przy ul. Lipowej	2022	Gmina Sterdyń	37 584,00	–	WFOŚiGW	Zrealizowane	Przeprowadzenie działań pielęgnacyjnych pomnika przyrody w Sterdyni przy ul. Lipowej.
5.	Aktualizacja bazy danych z zakresu	2022	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
	różnorodności biologicznej Gminy.							
6.	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest	2022-2029	Gmina Sokołów Podlaski	45 324,50	51 610,41	WFOŚiGW	Zrealizowane	Odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest: w 2022 roku – 139,46 t oraz w 2023 roku – 147,72 t.
7.	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej	2022	Gmina Sokołów Podlaski	64 220,53	51 781,59	WFOŚiGW	Zrealizowane	Odbiór foli rolniczych od rolników: w 2022 roku – 129,55 t oraz w 2023 roku – 108,968 t.
8.	Kontynuacja ustanawiania form ochrony przyrody na terenie Gminy, tj. pomników przyrody, użytków ekologicznych.	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
9.	Nasadzenia roślinności	2022-2029	Gmina Repki	102 688,40	20 160,64	Dofinasowanie z UMWM w Warszawie w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Adaptacji do Zmian Klimatu – Mazowsze dla klimatu 2022 i 2023; WFOŚiGW	W trakcie realizacji	Nasadzenia wykonywane są corocznie. W 2022 roku nasadzono łącznie 2209 szt. roślinności w 4 lokalizacjach, a w 2023 roku 412 szt. roślinności w 4 lokalizacjach**.**

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
10.	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	2022-2029	Gmina Repki	69 499,00	111 500,00	WFOŚiGW	W trakcie realizacji	Tworzenie ścieżki edukacyjnej w zabytkowym parku w Repkach (w tym ustawianie tablic edukacyjnych).
11.	Zapewnienie właściwej ochrony dla różnorodności biologicznej, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Wprowadzanie zapisów podczas zmiany Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.
12.	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych, w szczególności barszczów kaukaskich	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski, RDOŚ, PGL LP	–	–	GDOŚ, Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
13.	Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni	2022-2029	Miasto Sokołów Podlaski	420 000	420 000	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W tracie realizacji	Zadanie realizowane przez Miasto Sokołów Podlaski na podstawie zleconej usługi pielęgnacji i konserwacji zieleni miejskiej.
14.	Pielęgnacja pomników przyrody	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski	–	–	Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Realizowane na bieżąco w miarę potrzeb.
15.	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Wprowadzanie zapisów podczas zmiany Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.
16.	Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	Zadanie ciągłe wg potrzeb	Miasto Sokołów Podlaski – ARiMR	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem przedstawicieli służb leśnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Ochrona zasobów przyrodniczych– podsumowanie

Mając na względzie ochronę zasobów przyrodniczych w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego zaplanowano realizację 16 zadań – dla 14 z nich wykazano efekty realizacji. Szacunkowy koszt realizacji zadań w 2022 roku wyniósł 942 316,43 zł, a w 2023 roku 998 689,79 zł. Łączy koszt realizacji zadań to 1 941 006,22 zł.

Zgodnie z zawiązanym porozumieniem, nadzór nad obszarami leśnymi niestanowiącymi własności Skarbu Państwa, na terenie powiatu sokołowskiego realizowany jest przez Nadleśnictwo Sokołów. Na mocy porozumienia prowadzony jest m.in. monitoring oraz kontrola zasobów leśnych. Nadleśnictwo odpowiada także za wykonywanie Uproszczonych Planów Urządzania Lasów, w latach 2022-2023 wykonano je obrębu Bielany, Nowa Maliszewa oraz Ceranów.

W ramach ochrony środowiska przyrodniczego wykonywano pielęgnację pomników przyrody, a także obszarów zieleni urządzonej, realizowano nasadzenia roślinności oraz prowadzono monitoring z zakresu występowania gatunków inwazyjnych. Dodatkowo, w trakcie tworzenia Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego uwzględniano zachowanie terenów zieleni.

Kluczowym elementem ochrony zasobów przyrodniczych jest również edukacja realizowana poprzez działalność placówek edukacyjnych. Szkoły na terenie powiatu sokołowskiego brały udział m.in. w akacjach „Sprzątania Świata", „Stop wypalaniu trwa" oraz „Zielone parapety". Dodatkowo, uczniowie byli aktywizowani do brania udział w konkursach plastycznych, fotograficznych oraz wokalnych związanych z tematyką ochrony środowiska.

4.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Przez poważną awarię na podstawie art. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem". Z oceny zagrożenia powiatu sokołowskiego wynika, że do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć: pożary, katastrofy, awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego, skażenie toksycznymi środkami przemysłowymi z transportu substancji niebezpiecznych, klęski żywiołowe (susze, huragany, intensywne opady).

Na terenie powiatu sokołowskiego działalność gospodarcza związana jest głównie z sektorami handlowymi i budowniczymi i na jej terenie nie funkcjonują większe zakłady przemysłowe, które stanowiłyby zagrożenie wystąpienia poważnej awarii.

W zakresie ochrony powiatu przed zagrożeniami poważnymi awariami w latach 2022-2023 podjęto szereg zdań, których stopień realizacji został przedstawiony w tabeli poniżej.

Tabela 25. Realizacja zadań z zakresu ochrony przed poważnymi awariami

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
1.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie ciągłe	Powiat Sokołowski	–	–	–	Niezrealizowane	Zadanie nie było realizowane.
2.	Wyposażenie jednostek straży pożarnej	2022-2029	Gmina Sterdyń	–	–	–	Niezrealizowane	Zadanie nie było realizowane.
3.	Wyposażenie jednostek OSP w sprzęt przeciwpożarowy	2022-2029	OSP z Gminy Ceranów, Gmina Ceranów	22 140,00	18 680,00	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, WFOŚiGW	Zrealizowane	Zakup sprzętu i wyposażenia dla jednostek OSP: 2 szt. aparatów powietrznych, 2 szt. butli na sprężone powietrze, 1 szt. pilarki do drewna, PSS AirBoss - Agile wyposażony w: automat oddechowy, manometrem analogowy, uchwyt na automat płucny, pas na 1 butlę, maską panoramiczną z szybkozłączem i wizjerem odpornym na zadrapania FPS 7000 P. 33 55 068, 2 szt. butli stalowej
4.	Modernizacja i wyposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej	2022	Gmina Sabnie	21 400,00	54 114,00	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	Zrealizowane	Modernizacja Strażnicy OSP w Niecieczy w zakresie garaży „MAZOWIECKIE STRAŻNICE OSP-2022”. W ramach zadania wykonano skucie posadzki, zbudowano odwodnienia i podbudowę, zastosowano izolację oraz wylano posadzki betonowe. Modernizacja Strażnicy OSP w Kupientynie w zakresie garażu „MAZOWIECKIE STRAŻNICE OSP-

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
								2023”. W ramach zadania wykonano skucie starej posadzki, zbudowano podbudowę i wylano posadzki betonowe, wymieniono: przewody, 6 lamp ledowych i 5 gniazdek, a także włączniki i drzwi wjazdowe na ocieplane, podnoszone automatycznie. Zakup umundurowania bojowego „OSP-2023”: ubranie specjalne – 6szt., buty strażackie specjalne – 12szt., rękawice strażackie specjalne – 12szt. hełm strażacki – 6szt., kominiarka strażacka – 4szt., latarka do hełmu – 4szt.
5.	Sporządzenie planu operacyjno-ratowniczego, w przypadku lokalizacji obiektów niebezpiecznych na terenie Gminy	2022	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
6.	Zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi w obrębie zwartej zabudowy wsi poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych	Zadanie ciągłe	Gmina Sabnie	–	–	–	–	Zadanie nierealizowane.
7.	Wyposażenie jednostek OSP	2022-2029	Gmina Sokołów Podlaski	–	83 888,47	Urząd Marszałkowski	Zrealizowane	Zakup wyposażenia dla OSP z terenu Gminy.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
				2022	2023			
						Województwa Mazowieckiego		
8.	Zakup samochodów	2022-2027	Gmina Sokołów Podlaski	933 570,00	130 000,00	Urząd Marszałkowski Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Zrealizowane	Zakup samochodów ratowniczo gaśniczych.
9.	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	2022-2029	Gmina Repki	92 779,40	1 412 084,94	WFOŚiGW, UMWM w Warszawie, Fundacja BGK, Fundusz Sprawiedliwości, Fundacja ORLEN	W trakcie realizacji	Wyposażenie jednostek OSP w sprzęt strażackich i środki ochrony osobistej. Wykonano również modernizację garaży strażackich.
10.	Poprawa technicznego wyposażenia służb ratowniczych	2022-2029	Miasto Sokołów Podlaski	69 859	38 665	Budżet Województwa Mazowieckiego Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Remont budynku strażnicy oraz zakup wyposażenia technicznego dla Ochotniczej Straży Pożarnej
11.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie ciągłe	Miasto Sokołów Podlaski	Działanie bezkosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Miasta Sokołów Podlaski	W trakcie realizacji	Zadanie realizowane w ramach prelekcji w szkołach i przedszkolach za pośrednictwem przedstawicieli służb ratowniczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

Zagrożenie poważnymi awariami – podsumowanie

W ramach realizacji ochrony przed poważnymi awariami w latach 2022-2023 na terenie powiatu sokołowskiego zaplanowano realizacje 11 zadań – dla 7 z nich wykazano efekty realizacji. Szacunkowy koszt realizacji zadań w 2022 roku wyniósł 1 139 748,40 zł, a w 2023 roku wyniósł on 1 737 432,41 zł. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł około 2 877 180,81 zł.

Zadania w tym obszarze interwencji były skupione na wyposażeniu jednostek OSP na terenie powiatu poprzez zakupy sprzętu bojowego oraz samochodów gaśniczych, a także na remoncie i modernizacji Strażnic OSP. Należy podkreślić, że obecność jednostek OSP stanowi jeden z filarów utrzymania bezpieczeństwa na terenie powiatu. Stanowią one istotne wsparcie dla jednostek powiatowych. Ich obecność zmniejsza ryzyko wystąpienia poważnej awarii, z uwagi na zwiększenie szybkości reagowania na sytuacje zagrażające zarówno ludziom, jak i środowisku.

Na terenie powiatu realizowana była również edukacja w zakresie kreowania prawidłowych zachowań w sytuacjach wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii.

Tabela 26. Realizacja pozostałych zadań monitorowanych

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
					2022	2023			
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	Zadanie ciągłe	GIOŚ	–	–	Budżet Państwa, NFOŚiGW	Zadanie częściowo realizowane	W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, w latach 2022-2023, GIOŚ nie prowadził pomiarów jakości powietrza na terenie powiatu sokołowskiego.Dla potrzeb dokonania rocznej oceny jakości powietrza za rok 2022 wykorzystano wyniki modelowania matematycznego jakości powietrza przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania. Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2023 dla województwa mazowieckiego zawarte są w opracowaniu pn.: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023”.
2.	Zagrożenie hałasem	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	Zadanie ciągłe	GIOŚ	–	–	Budżet Państwa, NFOŚiGW	W trakcie realizacji	Na terenie Powiatu Sokołowskiego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były pomiary hałasu komunikacyjnego w 2023 roku w 7 punktach pomiarowych w Sokołowie Podlaskim. Wyniki pomiarów podlegają obecnie weryfikacji i dostępne będą w 2 kwartale 2024 roku.
3.	Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	Zadanie ciągłe	GIOŚ	–	–	Budżet Państwa, NFOŚiGW	W trakcie realizacji	Na terenie powiatu sokołowskiego prowadzone są pomiary pól elektromagnetycznych. Lokalizacja punktów pomiarowych określana jest co roku w Wykonawczym programie

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
					2022	2023			
									monitoringu pól elektromagnetycznych i udostępniana na stronie GIOŚ. W latach 2022-2023 wartość średniego natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego na terenie powiatu sokołowskiego zmierzono w 9 punktach pomiarowych. W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu PEM, który dla częstotliwości objętych monitoringiem, tj. 80 MHz-40 GHz, wynosi 28 V/m.
4.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Zadanie ciągłe	GIOŚ	–	–	Budżet Państwa, NFOŚiGW	W trakcie realizacji	Monitoring jakości wód powierzchniowych prowadzony jest zgodnie ze „Strategicznym programem państwowego monitoringu środowiska na lata 2020-2025”. Szczegółowe zadania ustalane są co roku w „Programie wykonawczym monitoringu wód powierzchniowych”, przyjmowanym w IV kwartale roku poprzedzającego rok, w którym badania zostaną przeprowadzone. Na obszarze powiatu sokołowskiego badaniami w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) zostały objete jednolite części wód powierzchniowych JCWP: W 2022 roku: Ugoszcz; Dopływ spod Dzierzb Włościańskich; Treblinka; Bug od granicy w Niemirowie do Broku; Buczynka; Cetynia od Okna do ujścia; Kanał Kacapski; Kosówka; Miedzanka; Cetynia do Okna; Sosna.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
					2022	2023			
									W 2023 roku: Dopływ spod Dzierzb Włościańskich; Treblinka; Bug od granicy w Niemirowie do Broku; Buczynka; Cetynia od Okna do ujścia; Miedzanka; Cetynia do Okna; Dopływ z Księżopola; Sosna.
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	Kontrola pozwoleń wodnoprawnych	Zadanie ciągłe	PGW WP	Zadanie bez kosztowe w ramach działań administracyjnych		Budżet Państwa	W trakcie realizacji	Przegląd pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych.
6.	Zasoby geologiczne	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalin	Zadanie ciągłe	Okręgowy Urząd Górniczy	–	–	Budżet Państwa	W trakcie realizacji	W latach 2022-2023 wpłynęło sześć zgłoszeń dot. nielegalnego poboru kopalin na terenie powiatu sokołowskiego, w przypadku jednego zgłoszenia nie wykazano nieprawidłowości, pięć spraw pozostaje w toku. We wskazanym okresie urząd wydał jedną decyzję naliczająca opłatę podwyższoną za prowadzenie działalności bez wymaganej prawem koncesji na kwotę 5 520 zł. Przeprowadzonych zostało również pięć kontroli w zakładach górniczych, w wyniku jednej wydano decyzje nakazującą usunięcie nieprawidłowości.
7.	Gleby	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Zadanie ciągłe	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	–	–	–	–	Niezrealizowane.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
					2022	2023			
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Zadanie ciągłe	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	–	–	Wojewoda Mazowiecki - środki rządowe na pokrycie etatów realizujących zadania zlecone	W trakcie realizacji	W ramach realizacji zadania gromadzone są informacje o wyrobach zawierających azbest składane przez przedsiębiorców. Wykonywana jest weryfikacja danych, w razie konieczności wzywa się do uzupełnienia braków lub korekty danych oraz dane wprowadzane są do elektronicznego systemu Bazy azbestowej. W roku 2022 wprowadzono 2 939 informacji o wyrobach zawierających azbest w 2023 roku 2536 informacji. W latach 2022-2023 nie uzyskano informacji o wykorzystywaniu PCB przez osoby prawne. W ramach realizacji zadania gromadzone są również informacje o rodzajach, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, którą wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa: w 2022 roku zebrano 151 informacji w 2023 roku - 273 informacje. Dodatkowo gromadzone są raporty roczne przesyłane przez gminy z realizacji zadań i aktualizacji danych o wyrobach zawierających azbest wykorzystywanych przez osoby fizyczne: w 2022 roku zebrano 277 raportów, w 2023 roku 312 raportów.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty [zł]		Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania	Efekty realizacji zadania
					2022	2023			
9.	Zasoby przyrodnicze	Monitorowanie i kontrolowanie Podmiotów korzystających ze środowiska oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	Zadanie ciągłe	GIOŚ, RDOŚ	–	–	Budżet Państwa, NFOŚiGW	W trakcie realizacji	Za pośrednictwem elektronicznego formularza "Zgłoś interwencję" wpłynęło do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska 19 zgłoszeń naruszeń środowiskowych. 5 z nich dotyczyło ochrony jakości powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarowania wodami oraz zasobów przyrodniczych. Pozostałe zgłoszenia dotyczyły niewielkiej ilości porzuconych odpadów.
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	Zadanie ciągłe	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	b.d.	b.d.	Budżet WIOŚ	W trakcie realizacji	Analiza rejestru zakładów, których działalność może być źródłem poważnej awarii (wg stanu na 31 grudnia 2023 r.) wykazała, że na terenie pow. sokołowskiego, woj. mazowieckie: - nie znajdują się zakłady o dużym (ZDR) lub zwiększonym (ZZR) ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, - znajdują się dwa zakłady należące do grupy pozostałych sprawców poważnej awarii przemysłowej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udostępnionych przez ankietowane jednostki

5. Analiza wskaźników monitorowania efektywności Programu Ochrony Środowiska

Podstawą monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska. Analiza wskaźników pozwala przedstawić stopień realizacji założonych działań, a także jest podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w Programie Ochrony Środowiska. Realizację wskaźników przedstawiono w tabeli nr 27.

Tabela 27. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 – na podstawie danych od ankietowanych jednostek

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim, urzędy z terenu powiatu	0	3	b.d.
	Liczba budynków w których wymieniono indywidualne źródło ciepła (szt.)	UG Sterdyń	0	20	10
	Liczba wymienionych lamp oświetlenia ulicznego (szt.)	UG Sterdyń	0	400 (50 szt. rocznie)	350
	Liczba budynków z wymienionymi piecami (szt.)	UG Sterdyń	0	1	2
	Liczba budynków, w których wymieniono indywidualne źródło ciepła (szt.)	UG Sterdyń	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	2
	Liczba zainstalowanych instalacji OZE (szt.)	UG Ceranów	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	14
	Prowadzenie polityki zielonych zamówień (TAK/NIE)	UG Sabnie	TAK	TAK	NIE
	Liczba wymienionych lamp ulicznych na nowe (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	29
	Liczba zamontowanych instalacji solarnych i fotowoltaicznych (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	3
	Stopień uwzględnienia w dokumentach przestrzennych zapisów dotyczących lokalizacji zakładów przemysłowych wprowadzających substancje do powietrza (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	0
	Liczba zainstalowanych instalacji OZE (szt.)	UG Bielany	0	600	8
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	UG Bielany	0	4	4

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	UG Jabłonna Lacka	0	1	1
	Długość wybudowanych i zmodernizowanych linii oświetlenia (km)	UG Sokołów Podlaski	0	3	0
	Liczba budynków w których wymieniono indywidualne źródło ciepła (szt.)	UG Repki	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	113
	Liczba zainstalowanych instalacji OZE (szt.)	UG Repki	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	11
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	UG Repki	0	6	7
	Liczba osób objętych działaniami edukacyjno-promocyjnymi – dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej (osoba)	UG Repki	0	500	1500
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	1
	Liczba wdrożonych systemów sprzyjających efektywności energetycznej (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	1	1
	Długość rozbudowanego i zmodernizowanego oświetlenia ulicznego (km)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	1
	Prowadzenie polityki zielonych zamówień (TAK/NIE)	UM Sokołów Podlaski	NIE	TAK	TAK
	Liczba wdrożonych działań budowania świadomości społecznej w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
	Liczba budynków w których wymieniono indywidualne źródło ciepła (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb Wzrost wartości	198
	Liczba zaktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	1
	Liczba przeprowadzonych akcji promujących transport publiczny (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
	Liczba działań oczyszczających drogi (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	6

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
	Liczba zainstalowanych instalacji OZE (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
	Liczba działania promujących OZE (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
	Realizowanie programów niskoemisyjnych (TAK/NIE)	UM Sokołów Podlaski	TAK	TAK	TAK
	Liczba przeprowadzonych kontroli gospodarstw domowych w zakresie spalania odpadów (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	50
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych z zakresu gospodarki niskoemisyjnej (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	5
Zagrożenia hałasem	Długość przebudowanych dróg powiatowych (km)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	0	2,311	2,311
	Liczba przebudowanych dróg powiatowych (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	0	2	5
	Liczba rozbudowanych dróg powiatowych (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	0	1	b.d.
	Długość przebudowanych dróg (km)	UG Sterdyń	0	8,5	8
	Długość przebudowanych dróg (km)	UG Ceranów	0	2	0,00 km
	Liczba wdrożonych procedur zapewniających bezpieczną lokalizację i użytkowanie źródeł hałasu (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb	0
	Liczba przebudowanych dróg (szt.)	UG Bielany	0	6	4
	Liczba przebudowanych dróg (szt.)	UG Jabłonna Lacka	0	7	5
	Długość przebudowanych dróg (km)	UG Ceranów	0	10	9,832
	Długość zmodernizowanych i naprawionych nawierzchni dróg (km)	UG Repki	0	10	0
	Długość przebudowanych dróg (km)	UG Repki	0	15	18,248
	Długość wybudowanych/ przebudowanych dróg (km)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	3
	Liczba zrealizowanych inwestycji	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	0

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
	ograniczających emisję hałasu drogowego (szt.)				
	Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnej w zakresie hałasu (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	0
Pola elektromagnetyczne	Liczba wdrożonych procedur zapewniających bezpieczną lokalizację i użytkowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb	0
	Liczba zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych w zakresie PEM (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	0
Gospodarowanie wodami	Liczba podmiotów nieprzestrzegających warunków wprowadzania ścieków do wód lub ziemi (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	0	0	b.d.
	Liczba prowadzonych inwentaryzacji ujęć wód (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	1	1	b.d.
	Liczba przeprowadzonych kursów producentów rolnych w zakresie gospodarowania wodami (szt.)	UG Sterdyń	0	32 (4 rocznie)	–
	Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych (szt.)	UG Sabnie	0	1	0
	Utrzymanie cieków wodnych w stanie nieuregulowanym (TAK/NIE)	UG Sabnie	TAK	TAK	TAK
	Liczba prowadzonych ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni (szt.)	UM Sokołów Podlaski	1	1	1
	Liczba wprowadzanych działań przeciw skutkom suszy i ulewnych deszczy (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
	Liczba wprowadzanych działań przeciw skutkom suszy (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
Gospodarka wodno-ściekowa	Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Sterdyń (km)	GUS, UG Sterdyń	98,3	99,8	98,8
	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Sterdyń (km)	GUS, UG Sterdyń	11,5	13,5	13,5
	Liczba przydomowych oczyszczalni na terenie gminy Sabnie (szt.)	GUS	58	>58	62

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Sabnie (szt.)	UG Sabnie	0	1	0
	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Sabnie (km)	GUS	0	>0	0
	Liczba wybudowanych oczyszczalni (szt.)	UG Bielany	0	2	2
	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Jabłonna Lacka (km)	GUS	0	>15,4	16,3
	Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Jabłonna Lacka (km)	GUS	0	131,2	131,8
	Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Sokołów Podlaski (km)	GUS	138,1	148,1	138,2
	Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Repki (km)	GUS, UG Repki	129,1	132,1	129,66
	Liczba zmodernizowanych SUW (szt.)	UG Repki	0	1	W trakcie
	Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt.)	UG Repki	0	1	0
	Zużycie wody na 1 mieszkańca [m^3]	GUS	32,4	<32,4	32,3
	Liczba wybudowanych/ rozbudowanych/ zmodernizowanych urządzeń zaopatrzenia w wodę (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	1
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych dotyczących oszczędności wodę (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej (km)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
	Liczba zmodernizowanych urządzeń oczyszczających ścieki (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	1
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych dotyczących racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
Zasoby geologiczne	Liczba miejsc nielegalnego wydobywania kopalin ze złóż (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	0	0	5
	Liczba prowadzonych monitoringu terenów osuwiskowych (szt.)	Starostwo Powiatowe	1	1	0

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
		w Sokołowie Podlaskim			
	Stopień ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w dokumentach planistycznych (%)	UG Sabnie	0	100	0
Gleby	Prowadzenie monitoringu terenów osuwiskowych (TAK/NIE)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	TAK	Wg potrzeb	Brak osuwisk
	Stopień uwzględnienia w dokumentach przestrzennych zasad ochrony gleb (%)	UG Sabnie	0	100	0
	Liczba przeprowadzonych szkoleń i działań informacyjnych (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb	0
	Liczba zaktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
	Powierzchnia rekultywacji gruntów (ha)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	1
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Liczba przeprowadzonych kontroli składowisk odpadów (szt.)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	0	Wg potrzeb	0
	Liczba mieszkańców gminy Sterdyń objęta odbiorem odpadów (%)	UG Sterdyń	100%	100%	100%
	Ilość zlikwidowanego azbestu (Mg)	Baza azbestowa, Dane UG Sterdyń	459,4	539,40	143,00
	Ulotki dotyczące segregacji odpadów ogłoszenia na stronie internetowej gminy oraz na tablicach ogłoszeń w sołectwach i edukacja w szkołach (szt.)	UG Sterdyń	0	1500	2000
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych w szkołach (szt.)	UG Sterdyń	0	16 (2 razy w roku)	2
	Ilość zlikwidowanego azbestu (Mg)	Baza azbestowa, Dane UG Ceranów	491,07	541,07	130,08
	Liczba wyrobów azbestowych na terenie gminy Sabnie pozostałych do usunięcia (Mg)	Baza azbestowa	5 538	<5 538	5 403

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
	Ilość zlikwidowanego azbestu (Mg)	Baza Azbestowa, UG Sokołów Podlaski	861,52	1 661,52	287,18
	Waga usuniętych i zutylizowanych odpadów rolniczych (t)	UG Sokołów Podlaski	0	100	238,518
	Ilość zlikwidowanego azbestu (Mg)	Baza azbestowa, UG Repki	601,20	1601,20	400,731
	Liczba odebranych odpadów z uwzględnieniem folii rolniczej (t)	UG Repki	0	150	1 868,365
	Liczba wybudowanych/przebudowanych/ wyposażonych PSZOK	UG Repki	1	1	1
	Liczba wyrobów azbestowych na terenie miasta Sokołów Podlaski pozostałych do usunięcia (Mg)	Baza azbestowa	1 0776,56	< 1 0776,56	994,9
	Liczba stworzonych sprawozdań z realizacji gospodarowania odpadami (szt.)	UM Sokołów Podlaski	1	8	1
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wzrost wartości	1
Zasoby przyrodnicze	Powierzchnia lasów prywatnych (ha)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	17 627	17 627	17 471
	Liczba sporządzonych planów urządzenia lasu (szt.)	Nadleśnictwo Sokołów	3	10	7
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych (szt.)	UG Sterdyń	0	4	4
	Ilość wykonanych pielęgnacji i konserwacji drzew (szt.)	UG Sterdyń	0	1	1
	Liczba zaktualizowanych baz danych z zakresu różnorodności biologicznej (szt.)	UG Sabnie	1	1	0
	Liczba nowych form ochrony przyrody na terenie gminy Sabnie (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb	0
	Liczba wykonanych nasadzeń (szt.)	UG Repki	0	b.d.	2 621
	Liczba osób objętych działaniami edukacyjno-promocyjnymi – dotyczącymi zasobów przyrodniczych (osoba)	UG Repki	0	500	1 500

Obszar interwencji	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa	Wartość obecna
	Liczba zaktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
	Liczba zidentyfikowanych miejsc występowania gatunków inwazyjnych (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	0	1
	Powierzchnia terenów zielonych leżących w gestii samorządów na terenie Sokołowa Podlaskiego (ha)	GUS	16,22	>16,22	16,33
	Liczba pomników przyrody na terenie Sokołowa Podlaskiego [szt.]	GUS	28	28	28
	Liczba przeprowadzonych działań (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	0
Zagrożenie poważnymi awariami	Liczba mieszkańców powiatu, do których skierowane zostały działania (osoby)	Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim	53 294	53 294	b.d.
	Liczba wspartych OSP	UG Sterdyń	0	12	b.d.
	Ilość wnioskowanego sprzętu (%)	UG Ceranów	0	90	9
	Liczba wyposażonych OSP (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb	3
	Liczba sporządzonych planów (szt.)	UG Sabnie	0	Wg potrzeb	0
	Stopień wprowadzonych zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie (%)	UG Sabnie	0	100%	0
	Liczba zakupionego sprzętu (szt.)	UG Sokołów Podlaski	0	25	3
	Liczba zakupionych pojazdów (szt.)	UG Sokołów Podlaski	0	4	2
	Liczba wyposażonych jednostek OSP (szt.)	UG Repki	0	9	9
	Liczba zakupionego sprzętu (szt.)	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	34
	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych	UM Sokołów Podlaski	0	Wg potrzeb	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietowanych jednostek

6. Podsumowanie

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego obejmuje lata 2022-2023. Głównym celem raportu jest ocena stopnia realizacji zadań, które zostały zaplanowane w ramach wypełniania celów sformułowanych dla poszczególnych obszarów interwencji.

Raport opiera się o dane powszechnie dostępne, publikowane przez Główny Urząd Statystyczny oraz dane uzyskane z instytucji zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku.

Łączne koszty poniesione na zadania z zakresu ochrony środowiska ukształtowały się na poziomie ok. 151 138 642,44 zł. W latach 2022-2023 zrealizowano łącznie 105 zadań, które obejmowały 10 obszarów interwencji. Zestawienie wszystkich zadań – zarówno własnych, jak i monitorowanych, dla których wykazano efekty realizacji w poszczególnych obszarach interwencji przedstawia tabela 28.

Tabela 28. Koszty realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2022-2023

Obszar interwencji	Liczba zadań, dla których przedstawiono efekty realizacji	Koszty poniesione w latach 2022-2023 [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	32	33 086 089,80
Zagrożenie hałasem	10	83 778 593,01
Pola elektromagnetyczne	3	0,00
Gospodarowanie wodami	5	17 500,00
Gospodarka wodno-ściekowa	11	26 016 787,00
Zasoby geologiczne	3	0,00
Gleby	3	32 400,00
Gospodarka odpadami	15	33 890 85,30
Zasoby przyrodnicze	15	1 941 006,22
Zagrożenie poważnymi awariami	8	28 771 80,81
SUMA	**105**	**151 138 642,44**

Źródło: opracowanie własne

Należy podkreślić, że wykazane koszty mogą prezentować wartości znacznie zaniżone, z uwagi brak informacji o konkretnych nakładach finansowych.

.

Spis tabel:

Tabela 1. Podstawowe dane demograficzne powiatu sokołowskiego.....9
Tabela 2. Grupy wieku ekonomicznego i strukturalnego bezrobocia w latach 2019-2022.....10
Tabela 3. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie powiatu sokołowskiego 11
Tabela 4. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu sokołowskiego 11
Tabela 5. Sieć gazowa na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2019-2022 11
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2019-2022 12
Tabela 7. Bezrobocie w powiecie sokołowskim w latach 2018-2022 12
Tabela 8. Zmiany powierzchni lasów na terenie powiatu sokołowskiego w latach 2019-2022.....19
Tabela 9. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie powiatu sokołowskiego.....19
Tabela 10. Zestawienie JCWP na terenie powiatu sokołowskiego.....21
Tabela 11. Wyniki badań jakości wód podziemnych w punktach monitoringu w roku 2022.....25
Tabela 12. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia w 2022 roku.....27
Tabela 13. Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślin w 2022 roku.....27
Tabela 14. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza 28
Tabela 15. Wyniki pomiaru hałasu przy drodze krajowej nr 62 na terenie powiatu sokołowskiego.....39
Tabela 16. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu zagrożenia hałasem.....40
Tabela 17. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu pól elektromagnetycznych 46
Tabela 18. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu gospodarowania wodami 49
Tabela 19. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.....54
Tabela 20. Realizacja zadań z zakresu zasobów geologicznych 62
Tabela 21. Realizacja zadań z zakresu zasobów glebowych.....65
Tabela 22. Ilości odpadów komunalnych zebranych z terenu powiatu sokołowskiego w 2022 roku....67
Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów..68
Tabela 24. Realizacja zadań własnych i monitorowanych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych 73
Tabela 25. Realizacja zadań z zakresu ochrony przed poważnymi awariami 81
Tabela 26. Realizacja pozostałych zadań monitorowanych 85
Tabela 27. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu sokołowskiego w latach 2022-2023 – na podstawie danych od ankietowanych jednostek 90
Tabela 28. Koszty realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2022-2023.....98

Spis rycin:

Rycina 1. Położenie powiatu sokołowskiego na tle województwa mazowieckiego.....8
Rycina 2. Struktura udziału powierzchni gmin powiatu sokołowskiego 9
Rycina 3. Powiat sokołowski na tle mezoregionów fizycznogeograficznych.....13
Rycina 4. Średnia temperatury maksymalnej i minimalnej w Sokołowie Podlaskim 14
Rycina 5. Średni miesięczny opad deszczu w Sokołowie Podlaskim.....14
Rycina 6. Formy ochrony przyrody na tle powiatu sokołowskiego 18
Rycina 7. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na tle powiatu sokołowskiego.....20
Rycina 8. Położenie powiatu sokołowskiego na tle JCWP i GZWP 24
Rycina 9. Lokalizacja złóż i terenów górniczych na terenie powiatu sokołowskiego.....61